

ڪيٽي

تعارُف

”ڪيٽي“ نومي اي پويٽر ڪتاب ڪيٽيون را رُوپ ۾ اخلاق ان ڌرم پرموٽنه شيڪاڙيا هارُو هيڪ پاڳ سئه. ايٺا ڪتاب ۾ گهڻو پاڳ عمل ڪريا هارُو ان روز رون ڪومون ٿي پيٽ ڪائيه. ايٺا ڪتاب را شروعات ۾ ئي يادَ ڏيوراڻو زائھ جي ”پرميشور رئي پيڪ علم رئي شروعات سئه پڻ ڳونڌو منڪ علم ان شيڪومڻ نئه گهٽ هُزمئه.“ (7:1) اُوٺا ڪيڙ ڌرمي ان اخلاقي واتون ان روز رون ڪومون را پارام لڪل سئه. ايٺا ڪتاب ۾ گهڻي ڪيٽي اسرائيلون رون موٽون زوٽو منڪون ري لڪل سئه. ڌار ڌار حالات ۾ هيڪ سيوٽا منڪ رئه ڪي ڪي ڪروو ڪپئه. ايٺا ڪتاب ري ڪئينڪ ڪيٽي گهريلو ميل جهول را پارام سئه، تون ڪئينڪ سماجي رابطون را پارام سئه تون ڪئينڪ آڀ را آڀ نئه قابو راکيا را پارام سئه. هاڻون ۾ گهڻو ڪرين انسانيت، نرمزائي، صبر، ڳريون نئه مونَ ڏيوو، دوست پيليون ٿي وڌاڌار ربا را پارام سئه.

سليمونَ پاڌشا ري ڪيٽي

- 1 اي ڪيٽي دائود را ڏيڪرا سليمونَ پاڌشا ري سئه جيو اسرائيلي قوم رو پاڌشا هتو.
- 2 ايئون ڪيٽيون ٿي عقل ان شيڪومڻ زڙشي، جيا ٿي منڪ ڳيون ري ڳيٽ واتون هُزمي هيڪشي.
- 3 اي ڪيٽي تمون نئه هُوشياري ڏيشي، جيا ٿي تمي ست، نيا ان

ایموننداري ٿي حياتي ویتاوي هیکشو۔⁴ ایئون ٿي اڄوھ منکون نٽھ ھوشيار ٿي جووٽون نٽھ علم ان اوڙکون واڙي نظر زڙشي۔

⁵ ایئون ٿي زوٽو منکون نٽھ وڌیک زوٽ زڙشي ان ھڙمو منک پیرھین ٿي وڌارن ھڙم پرومي هیکشي،⁶ جیا ٿي او مثالون، کیتي، ھیماري ان ڏاهون منکون ري اونڌي واتون ھڙمي هیکشي۔

⁷ پرمیشور رئي پیک علم رئي شروعات سٺھ پڻ ڳونڌو منک علم ان شیکومڻ نٽھ گھٽ ھڙمٺ۔

جووٽون ھارو شیکومڻ

⁸ مارا ڏیکرا! آپرا باپ رو کیدو مون!

ان آپري مان ري شیکومڻ نٽھ مت ويھار!

⁹ اوئون رئي شیکومڻ تارا ماتا ھارو روپارو مڳت!

ان ھيئا ھارو امولک ھار رئي مثال سٺھ!

¹⁰ مارا ڏیکرا! جي ڏوھاري منک تون نٽھ صلاح کرئ

تون تون اوئون پيرو مت پڙي!

¹¹ جي او تون نٽھ ام کئھ: ”امون پيرو ھال!

آبي کياک رو کون کريا ھارو ھتائين بيھون،

کياک پي ڏوھي نٽھ ڦٽڙيا ھارو تار ۾ بيھون۔

¹² آبي اوئا نٽھ پتار را زم ھازو ئي ھازو ڳڀري زائون،

اوئا نٽھ موت ري وير ۾ اوتريا واڙا را زم ھازو ڳڀري ڪري زائون۔

¹³ آيون نٽھ ھر نمونا ري قيمتي شينھون زڙشي۔

آبي لوت را مال ٿي آڻا گھر پرشون پرا۔

14 تُون اماري تُولي پيڙو پڙي زا!

آپون ٻڌون رو هيڪڻه ٿيلو هوشي-

آپي لُوت رو مال پُڪا نوڪينَ وراوَشون-”

15 مارا ڏيڪرا! تُون اُوئون را شيرڙا مانھ مت زائي!

تُون اُوئا را مارڳ مانھ پڳ ئي مت ڏي!

16 ڪم تون اُوئون را پڳ پُونڌائي ڪريا هوما اُڀڙه،

اُو کُون ڪريا مانھ ٽڪڙا سڻه-

17 پڪي رَچ هڻيا وازون نڻه زوتا هوڻه-

تون هيا رَچ موئين نئين زهلائه-

18 پڻ هيا منڪ تاڙ ۾ بيهينَ آڀرو ئي کُون ڪرڻه،

ان قونھئي هڻينَ آڀرو ئي جيو لڻه-

19 پُونڌائي ٿي نقو ڪمايا رو مارڳ هيوو ئي سڻه،

ان هيوو مارڳ منڪ رو جيو لڻه رو-

عقل رئي پُوڪار

20 عقل پُوڪار پاڙه رئي،

اُو گهٽي گهٽي مارڳ مارڳ رڙ ڪرين ڪڻه رئي-

21 اُو پازارون ۾ ان شهر را پاڳر مانھ پُوڪار پاڙه رئي-

جيئڻه منڪون را ميڙ سڻه، اُوڻه هاڙ پاڙينَ ام ڪڻه رئي:

22 ”او اڀوجھ منڪون! تمي ڪتاڪ ڏي همراڻ مَورڪائي ٿي پريم راکشو؟

ننولي ڪريا واڙا ڪتاڪ ڏي عقل مانھ ننولي ڪرينَ ڪش ٿيشي

ان مَورڪ ڪتاڪ ڏي عِلَم رو ويڙي ريشي؟

²³ تمی ماری ھاکل مانھ کون ڏیو!

زوئو! ھون آپرئي آتما تمون مانھ نومیھ

ان تمون نئھ عقل ري واتون ھزماویھ۔

²⁴ مئین تمون نئھ ھاڏ کریا پڻ تمی نا پاڙیو۔

مئین ھاڏ وڌاریو پڻ کیئھ ڏیون نہ ڏیتو۔

²⁵ تمی ماری صلاح نئھ گھت ھزماویھ

ان ماری آگیا رئي قدر نہ کرئي۔

²⁶ تیام ھوئھ تماری ڏوروون رئھ توئھ ھون پڻ تمون مانھ ھاھو کریھ،

زئبون تمی پئاشو تئبون ھون تمون مانھ نئولي کریھ۔

²⁷ زئبون پیک تمون مانھ ٻوڏ را زم سڙي آوشي،

ان ڏوروون واوڙ را زم تمون مانھ وڙي آوشي۔

ڏک ان تکلپون تمون نئھ وکوڙي لیشي۔

²⁸ تئبون تمی مدت ھاڙو مون نئھ پوکارشو

پڻ ھون کئین وڙندئي نئین ڏیون،

تمی پورا من ٿي مون نئھ ڳوتشو

پڻ ھون ھاڏ نئین آوون۔

²⁹ کم تون تمی علم ٿي اڏاوڏو راکيو،

ان پرمیشور رئي پیک راکیا رو مارڳ نہ سونیدیو۔

³⁰ تمی مارئي صلاح نہ مونئي،

ان ماری آگیا رئي کوئي قدر نہ کرئي۔

³¹ تمی آپري کرئبون را ڦل کاشو،

ان آڀري رٿائون ٿي پيت پرشو۔

³² اڀوجھ منڪ رٿه مون ٿي ڦروو اُوئا هارو تپائي سٺه،

ان مَورڪ نٿه اُوئا رٿي پي پروائي ناش ڪرڻه۔

³³ جيو ڪوئي مارئي هومپڙڻه، اُو هڪ شونٽي ۾ ريشي،

ان ڏورووٽون پڻ اُوئا نٿه پڻاڙي نئين هيڪڻه۔

عقل را ڦاٽڻا

2 مارا ڏيڪرا! جي تون مارئي وات راکڻه،

ان مارون حُڪمون رٿي، ڪرونا را زم همپاڙ ڪرڻه،

² جي تون عقل هومو ڪون ڏڻه،

جي تون هَزم ۾ من لڳاوڻه،

³ جي تون هَزم نٿه پوکارڻه،

ان رڙيون ڪرين هَزم مونڳڻه،

⁴ زم منڪ چونڌي ڳوٺڻه هم تون عقل نٿه ڳوت!

ان ڳپت ڏن را زم اُوئا رٿي ڪوجنا ڪر!

⁵ هم ڪريا ٿي تون پرميشور رٿي پيڪ راکيا رو مطلب هَزمي هيڪيه،

ان ايشور را پارام زوڻي هيڪيه،

⁶ ڪم تون عقل پرميشور را پاها ٿي زڙڻه،

ان اُوئا را ئي مونڊا ٿي علم ان هَزم نيهڙڻه۔

⁷ پرميشور ڏڻه اُوئون نٿه هاسي عقل،

جيا وڻه ست را مارڳ مانه۔

جيا سٺه من را هاسا،

پرمیشور سٺه اُوئون رٺي ڏي.

⁸ اُو نيا را مارڳ رٺي رڪوڙي ڪرڻ

ان آپ مانھ وِشواس راڪيا وِزون را شيرڙا رٺي رڪشا ڪرڻ.

⁹ تيام عقل ٿي ٿي تون ست نٺ، نيا نٺ ان ايمونڌاري را مارڳ نٺ،

مطلب هر هيڪ نائوڪا مارڳ نٺ هُزميه.

¹⁰ ڪم تون عقل ٿارا مَن موئين آوشي،

ان علم ٿارا جيو نٺ ڪشي ڏيشي.

¹¹ پرڪ ڪريا وِڙي نظر ٿاري رڪشا ڪرشي،

ان هُزم ٿاري همپار ڪرشي.

¹² عقل تون نٺ پُونڌا شيرڙا ٿي پچاوين راڪشي،

ان اوڙي هُوڙي واتون ڪريا وِڙا ٿي شيتنه راڪشي.

¹³ مطلب اُوئون منڪون ٿي جي ست رو مارڳ ساڏي ڏٺ،

ان اُونڌائي را شيرڙا مانھ وٺ.

¹⁴ اُو پُونڌا ڪوم ڪرين ڪش ٿٺ،

ان اوڙيون هُوڙيون واتون م ڪشي مناوٺ.

¹⁵ هاڻيون را رستا اوڙا هُوڙا

ان ڪوم نڳي وِڙا.

¹⁶ هاڻا شيوا عقل تون نٺ پُونڌي ناري ٿي پچاوٺ،

جئي مِني مِني واتون ڪرين تون نٺ ڦٽاڙوا ڪرڻ،

¹⁷ جئي آپرا جيون ساٿي نٺ ڍلو ڪرڻ،

ان آپرا ايشور ٿي ڪرل وسن نٺ پولي زائھ.

18 اُوئا رو گهر موت را موندیا مانه سئه،

هيا را رستا سِدا مرلون هوما زائه.

19 جيو پښ اُوئا كن زائه، پاسو نټي آوتو.

اُو حياتي را مارگ مانه وږي نټي ورتو.

20 تيام تون نائوكون منكون را شيرزا مانه وئه!

ان ست را مارگ مانه اډگ رئه!

21 كم تون سِدا مارگ مانه وودا واڅا،

پرميشور را وائيدا كرل ملك مړ آياډ ريشي،

ست مانه وودا واڅا ئي،

پچاڅي مړ زائي پچشي.

22 پښ پونډا منك وائيدو كرل ملك ټي تگڅيا زاشي،

ان پاپيون رئي پاڅ پتائي زاشي.

پورا من ټي پرميشور مانه پروسو كروو

3 مارا ډيكر! ماري شيكومښ نئه مت ويهار!

تون مارا حكم آږا من مړ راك!

2 هم كريا ټي تون مونتني زمار موځي،

ان تاري حياتي مړ هك شونتني ريشي.

3 ځيا ان هاسائي تون ټي ډار نه تته،

تون هايون نئه من مړ لك پرا ان هيئا را هار ناو!

4 تون تون ايشور ان منكون هومو هزمو گټايي،

ان تون نئه مون زڅشي.

⁵ پُورا مَن ٿي پرميشور مانھ پروسو راک!

آپري هَزم مانھ آسرو مت ڪر!

⁶ حياتي رون ٻڌون مارڳون ۾ پرميشور رئي مرضي زوئين وٽ،

تون اُو ئي تون نٽ سڌا شيرڙا مانھ لي زاشي-

⁷ تون آپري نظر ۾ آڀ ڏايو مت تٽ!

پرميشور ٿي پيئا ان پُونڌائي ٿي پاھو ڪر!

⁸ ڪم تون هائي تارا ڏيل نٽ هازو هورو ڪرشي،

ان تارا هاڏڪا ڏاڍا ڪرشي-

⁹ تون آپرا مال ملڳت ٿي پرميشور نٽ مون ڏٽ!

ان آپرا قصل رو پيرهيون پاڳ اوئا را نوم مانھ ڏٽ!

¹⁰ هم ڪريا ٿي تاري ڪوني ڏون ٿي پرال ريشي،

ان تاري هوڌي نوي ڌراڪ رس ٿي تار ريشي-

¹¹ مارا ڏيڪرا! پرميشور ري شيڪومڻ نٽ گهٽ مت هَزم،

ان اوئا رٽ ڌڙڪا ڏيڏا ٿي پيزار مت تٽ-

¹² ڪم تون پرميشور اوئا نٽ ئي شيڪت ڏٽو جيا ٿي پريم ڪرٽو،

زم ڪوئي ٻاپ آپرا ڏيڪرا نٽ جيا ٿي اُو کُش هوٽو-

¹³ ڌن سٽ اوئا منڪ نٽ جيا نٽ عقل زڙٽو،

ان پاڳ واڙو سٽ او منڪ جيو هَزم پرومٽو-

¹⁴ ڪم تون هيا رو قائيتو چونڌي ٿي وڌارٽ سٽ

ان هيم را نقا ٿي وڌارٽ نائوڪو سٽ-

¹⁵ عقل اموڪ هيرون ان موتيون ٿي وڌارٽ قيمتي سٽ-

- ان تمی جیون شینهون رو شونق کروه اُو عقل را مُقایلّا مِ کئین نّی -
- 16 عقل را هاوا هات مِ موتّی زمار،
- ان داوا هات مِ دَن دولت ان مونَ شونَ -
- 17 اُوئا را شیرزا کُشی را شیرزا -
- اُوئا را مارگ هک شونتی وازا -
- 18 دَن سئهُ اُو جیو عقل نئهُ داوِو زهالین وئهُ -
- عقل اُوئا هارو جیونَ دیدا وارو وئ سئهُ -
- 19 عقل ټی ئی پرمیشور درتی رو پُنیادَ راکیو،
- ان هزم ټی ئی آپ نئهُ توئین اُویاژیو -
- 20 پرمیشور را علم ټی ئی پتار قوُتی پڑئهُ،
- ان آکاش ټی نار پڑئهُ -
- 21 مارا دیکرا! هاسی عقل ان پرک کربا وازی نظر رئی همپار کرا!
- اُوئون نئهُ آپری اونکیون ټی شیتئهُ مت کرا!
- 22 هائی تارا دیل هارو جیو ان تارا گُرا هارو دئیا رو هار تیشی -
- 23 تئیون تون آپرا مارگ مانه پی کُتکو تین ویه،
- ان تارا پگ نئهُ ئیدو نئین آوئهُ -
- 24 زئیون تون اُونگهائیهُ تئیون تون نئهُ کئین پیک نئین هوئهُ،
- ان تون نئهُ پلئی پلئی اُونگه آوشی -
- 25 ایوی دورووڻ ټی مت پئائی جئی اوچتئی آوشی،
- نکو وژی اُوئا تپائی ټی جی پوندائی کربا وازون نئهُ وکوژی لئهُ -
- 26 کم تون پرمیشور تارو هتوئارو سئهُ،

ان اُو تُون نئه نيڏو نئين ڪاوا ڏئه.

27 جي تُون ڪن سئه، تو پلائي ڪريا ٿي پاسو مت پڙ!

تون ڪپ وارا رئي ڪاپئي پوري ڪر!

28 جي تُون ڪن سئه تون آڀرا پاڙوشي نئه ام مت ڪي:

”هاري آوي! هُون تُون نئه هاري ڏيه.“

29 آڀرا پاڙوشي رئه ڪلاف پونڌي رتا مت ڪري،

جيو پي ڦڪر ٿين تون پيرو رئه.

30 جيئنه تارو ڪئين نه بگاڙيو هوءَ

اوت ٿي راه ڳنا مت وڙگا!

31 ظلمي منڪ ٿي آڀري پيت مت ڪر!

نڪو تُون اوت را مارڳ مانھ وئ!

32 ڪم تون ڏڳو ڪريا وارا ٿي پرميشور نئه نفرت سئه،

پڻ سڌا مارڳ مانھ ووي وارا رو پڪو ساڻي سئه.

33 پونڌون را نڪوئا مانھ پرميشور آقت ميله،

پڻ ست مانھ ووي واريون رن گهرون مانھ آشيرواڌ ڏئه.

34 اُو ننولي ڪريا واريون مانھ ننولي ڪرئ،

پڻ اوئون مانھ ڏيا رئي نظر ڪرئ جيا نرمي ٿي وئ.

35 ڏاها منڪ نئه وراست ۾ مون زڙشي،

پڻ مورڪ لاسار ٿيشي.

عقل را قائدا

4 مارون ڏيکرون! ڀاپ ري شيڪومڻ مانھ ڏيون ڏيو،

جيا ٿي تمھي ھڙم پرومي ھيڪشو-

2 ھون تمون نئھ نائوڪئي صلاح ڏيونھ،

تيام تمھي ماري شيڪومڻ ٿي ارڳا مت ٿيو!

3 ڪم تون زئيون ھون پڻ مارا ڀاپ رو ننڪو ڏيکرو ھتو

ان ماري مان رو لاڏلو ھتو،

4 تئيون مارو ڀاپ مون نئھ شيڪاڙتو ان ڪيتو ريو:

”پورا من ٿي مارا وڃن نئھ ھمپيارين راک!

تُون مارا حُڪم مون، جيا ٿي تُون حياتي ريه-

5 عقل لئھ ان ھڙم لئھ! ماري واتون مت ويھار!

ھايون ٿي ارڳو مت تئھ!

6 عقل رو سات مت ساڏ! او تارئي رکشا ڪرشي-

اوئا ٿي پريم راک! او تارئي ھمپيار ڪرشي-

7 ٻڌون ٿي اتم عقل سئھ تيام تُون عقل لئھ!

آپرا ٻڌا مال ملڳت رئھ پڌلئھ ھڙم لئھ!

8 اوئا رئي قدر ڪر تون او تُون نئھ نوم واڙو ڪرشي،

اوئا نئھ ھيئا رو ھار ناويھ تون او تُون نئھ مون ڏيشي-

9 او تارا ماتا مانھ ڏٿيا رئي پاڳ پنڌاوشي،

ان تُون نئھ مون واڙو مڳت پيراوشي-

10 مارا ڏيکرا! ڪون ڏئھ ان ماري واتون مون!

هم ڪريا ٿي ٿاري حياتي را سال وڌي زاشي.

¹¹ مٿين تون ننه عقل رو شيرزو ڏيڪاڙيوه

ان ست را مارڳ مانھ ٿارئي آڳيوونئي ڪريھ.

¹² زئيون تون ويھ تون پڳون ننه ڪئين آڏو نئين آوھ،

زئيون تون ڏوڙيھ تون نيڏو نئين ڪاھ.

¹³ شيڪومڻ رو پاھو زھال!

ھايا نھ آپ ٿي شيتھ مت زاوا ڏھ!

ڪم تون ھائي ٿارئي حياتي سھ.

¹⁴ پونڌون را مارڳ مانھ مت وي

نڪو وڙي ڪراپ منڪون را شيرڙا مانھ زائي!

¹⁵ اوئا ھومو ئي مت زوئي، نڪو اوئا ڏوڪڙو زائي!

اوئا ٿي پاھو ڪري ان آڳر متي زائي!

¹⁶ ڪم تون پونڌون ننه پونڌائي ڪريا وڳر اُونگھ ئي نٿي آوتئي.

زئيون ھوڏي ڪيا رو پونڌو نہ ڪري لئھ تئيون ھوڏي اوئا رئي اُونگھ اڏي زائھ.

¹⁷ او حروم را ڪوم ان ظلم ڪرتا زائھ

زوئھ روتئي ڪاتا ان ڌارو پيتا ھوئھ.

¹⁸ ست رو مارڳ ھوار را ھوزاڪا جيوو سھ،

او وڌتو زائھ ان تڙڪو تھھ.

¹⁹ پڻ پونڌون رو شيرڙو گھور اندارا جيوو سھ،

او نٿي زوئتا جي ڪيا ٿي تڙين ڌڪ ڪاھ.

²⁰ مارا ڏيڪرا! مارا ڪيڏا مانھ ڏيون ڏھ!

ان ماري واتون مانھ ڪونَ ڏٺو!

²¹ اُوئون ٿي آڀري اونڪيون مت ڦير!

اُوئون نٿو آڀرا من ۾ همپاڙين راک!

²² جيا هيا نٿو ڳوتي لئھ اُوئون ھارو ھائي حياتي سئھ

اُوئون را ٻڌا ڏيل ھارو پڻ ان طاقت سئھ.

²³ ٻڌون ٿي وڌارئھ آڀرا من رئي همپاڙ ڪر!

ڪم تون حياتي هيا موئين ٿي نيھرئھ.

²⁴ آڀرا موندا ٿي ڪوڙ شيتئھ تڳڙ!

ان آڀرون ھونون ٿي اوڙي ھوري واتون ازڳي ڪر!

²⁵ تون آڀري اونڪيون سڌي راک!

ان ٿارئي نظر ھومئي ھوئھ!

²⁶ ٿارون پڳون رو مارڳ ھرڪو ڪر!

تون ٿارا ٻڌائي شيرڙا قائم ريشي.

²⁷ نہ تون ھاوئھ پاھئھ زا نہ ڏاوئھ پاھئھ!

تون آڀرون پڳون نٿو پوندائي ٿي روڪ!

پونڌا ڪوم رٿه ڪلاف شيڪومڻ

5 مارا ڏيڪرا! ماري عقل ھومو ڏيونَ ڏٺو!

ماري ھزم مانھ ڪونَ ڏٺو!

² زم تون پرک ڪريا واري نظر رئي رکشا ڪري هيڪئھ

ان ٿارئي زبون علم رئي همپاڙ ڪري هيڪئھ.

³ ڦرتياري ناري رون ھونون ٿي مڌ ٽمئھ

4 پیٹ نیٹ اُو تھوڑا جیوئی کارئی،

ان بي ڌار واري تروٽار جيوي تي ٽڪئي سٺهـ۔

5 اُوئا را یِگ موت هوما زائھ،

ان اُوتا رُئی وِک مقوم ھوئی زائی پوگھ۔

6 ٲٲام اُوءا نئه هٲاءٲٲ رو هركو مارگ نٲٲ زرتو،

اُو آپرو شیرزو پُولائی گئی پِن اُوئا نئہ کبر نئی پرتئی۔

7 ٽيام مارا ڏيڪرا! تون مارئي هومپر!

تُون ماري واتون تِي مونيڊو مت قير!

8 زناکار ناري را شیرزا تي شیتہ پاگ!

أَوْتَا رَا گهر را دروازا دُوکتر وئی مت زَا!

⁹ام نه تته جي تون آيرو آبرو پترايا هارو ڌاريا ڪن زائ،

ان آپری حیاتی را دِی ظُلْمی رُءِ حوالئہ کرئہ۔

¹⁰ ام نه تئہ جي ڌاريا تاري مال ملڳت ٿي ڌراپئہ،

ان تارئي ڪمائي ڪياڪ پيزا ري گهري زائـهـ۔

¹¹ ان زئيون تارو ڏيل ڪمزور ان ڏوٻرو ٿي زائو،

تَعْيُونُ تُونِ نِيهَاكَ نَاكِهْ اَن اَم كَيْنَ پِچَتَائِيهْ،

¹² ”مئين ڪم شيڪومڻ ٿي وير راکيو،

ان مئین من ۾ ڪم آڳيائون نٿه گهٽ هُز می۔

13 مٿين ڪم آڀرا ڳرو رٿي وات نه مونئي،

ان شیکاریا وارون رئی نہ ہومیڑئی۔

14 پُوري مندڙي ۾ ٻڌون رڻه رُوپرو

هُون ٻڌيون پُونڌايون ۾ لڳ ڀڳ ڦاٽي ڳيوھ۔

15 تُون آڀري ڏوڻي پيڙو پيڙو ري! ان اُٿا ٿي پريم راکي!

آڀرا ئي تراو ٿي ان آڀري ويڙي ٿي پوڻي پي!

16 اي نيڪ نٿي جي تارا نيرا رو پوڻي ٻارو وي زائ،

ان نڌيون رو پوڻي شيريون ۾ ازايو زائ۔

17 هائي رُوگو تُون هارو سڻ، تُون هايا ۾ ڌاريا نڻه مت پيڙو!

18 ڏنَ هوڻه تارو هن!

تُون آڀري اڻيٽري پيڙو کُش رڻه!

19 اُو هرڻي جيوڻي مَن موھڻي

ان مرگها جيوڻي رُوپارئي سڻ۔

اُٿا رڻي چاٽي تُون نڻه هميش کُش راکڻه

ان تُون اُٿا ري پريت ۾ مگهن رڻه!

20 مارا ڏيڪرا! تُون ڪم ڦرتياڙ ناري مانھ مست ٿئھ؟

ان ڪم پرناڙي پيڙو پريت راکڻه؟

21 زو! منڪ ذات را ٻڌا مارڳ پرميشور ري نظر ۾ سڻ،

ان اُو اُوئون را ٻڌا شيرڙا زوھ ريو۔

22 پُونڌا نڻه اُٿا رڻي پُونڌائي وڪوڙي ليشي

ان اُو آڀرا ئي پاپون را رونڊوڙا ۾ ٻنڌائي زاشي۔

23 اُو سِڪيا نہ هويا ري ڪري مرائي زاشي،

آڀري ڳونڌائي ري ڪري پُولائي زاشي۔

حياتي وِيتايا هارو شيڪومڻ

6 مارا ڏيڪرا! جي تون آڀرا پاڙوشي ۾ زومن سٺ،

زون تون ڪياڪ رو زُميوار ٿيو هوئ،

2 تون تون آڀرا مونڊا ري واتون ري ڪري ڦٽ ۾ زائي پڙيوه،
تون آڀرا ٻول ري ڪري ڦاڻيوه.

3 او مارا ڏيڪرا! تون تارا پاڙوشي رون هاتون ۾ آڀ ڦاڻيوه،
تيام هوئ تون ام ڪر ان آڀري زن سڏاو!

تون نمڙت ڪرين اوتام منڪ ٿي آڀري زن سڏاو!

4 سڏاوتون هوڏي تون اونگه مت ڪر!

ان تاري اونڪ پڻ نه لاڳئ!

5 زم هرڻ شڪاري را هات ٿي ان پڪي جال ٿي آڀ نئ سڏاوا ڪرئ،

همروم تون آڀرا آڀ نئ سڏايا هارو پوري ڪوشش ڪر!

6 او سست! ڪيڙي نئ زو!

اوتام را ڪوم مانھ نظر ڪر! ان اوتام ٿي عقل لئ!

7 هايون ڪيڙيون مانھ ڪوئي آڳيون ڪا عملدار

ڪا پاڌشائي ڪريا وارو ڪوئي نٿي.

8 توئي پڻ او اوتارا رون ڏيئون ۾ کاڌا رو پندوپست ڪرئ

ان لبارا رون ڏيئون ۾ ڌون پيرو ڪرئ.

9 او سست! تون ڪتي ڌير پڙيو ربه؟

تون اونگه ٿي ڪيون زانگه؟

10 هنزون پڻ ام ڪئ ريو توڙوڪ اونگهائي ليون!

ټوټيک وار اونک ميسي ليون!

ټوټي ډير هزون آډو پاهو کري ليون!

¹¹ هم گږېت سور را زم تون مانه آوي پتشي

ان موټاگي ډاڙيل را زم تون مانه حملو کړشي.

¹² پونډا ان کراب منک

اوږي هوري واتون کرتا وئ.

¹³ او اونک هئ ه ان پگون ټي واتون کړه

ان اونگريون ټي اِشارا کړه.

¹⁴ هايون رون منون را ويچار هميش اوڙا سئ.

هائي هميش پونډي رټائون کړه ان جهيڙا کړاوه.

¹⁵ تيام اوئون مانه اوچتي اَقت آوي پتشي

ان او پريآه ټي زاشي، پسئ او کيډي هما نئين تئ.

¹⁶ سو هات ايوي شينهنون سئ جيا ټي پرميشور نئ نفرت سئ.

هايون ټي اوئا نئ هوگ ستره.

¹⁷ مگرور اونکيون، کوڙي زبون،

پي گنا رو کون کريا واڙا هات،

¹⁸ پونډي رټائون کريا واڙو من،

پونډايي کريا مانه آکړا پگ،

¹⁹ کوڙي هاگ پريا واڙو شائيډ،

پايون نئ آيت م وياڙيا واڙو منک.

پُونڌا ڪوم رڻه ڪلاڦ شيڪومڻ

20 مارا ڏيڪرا! آپرا ٻاپ را حُڪم مون،

ان آپري مان ري شيڪومڻ نڻه مت ويهارا!

21 هاڻيون نڻه آپرا من ۾ سوندين راک

ان آپرا هيئا رو هار ناوا!

22 ويتون اي ٿارئي آڳيونئي ڪرشي

ان اُونگهاتو ٿارئي رکشا ڪرشي،

زئيون تون زاڳتو هوئيھ تئيون تون ٿي واتون ڪرشي-

23 ڪم تون حُڪم ڏيوو سڻه

ان شيڪومڻ سوجھرو سڻه

ان سِڪيا ري آڳيائون حياتي رو مارڳ سڻه-

24 هائي تون نڻه ڪراپ ناري ٿي پڇاوشي،

مطلب پرائي ناري ري مِني مِني واتون ۾ ڦاٿيا ٿي پڇاوشي-

25 تون آپرا من ۾ اُوئا را رُوپ رئي تمنا مت ڪر

ان اُوئا رون نيئون ۾ مت ڦاٿا!

26 ڪم تون ڦرتياڙ ٻارڙي منڪ نڻه روٽي ري ٽڪري رو موٽاڳ ڪرڻه پرو

مطلب پرائي ناري قيمتي حياتي رو شڪار ڪرڻه-

27 ام ٿي نٽي هيڪتو جي ڪوئي آپرا هيئا ۾ تنڪا لڻه

ان اُوئا را لُوگهڙا نئين پڙڻه،

28 زون ڪوئي تنڪون مانھ وڻه

ان اُوئا را پڳ نه پڙڻه-

²⁹ همروم جيو ڪوئي آڀرا پاڙوشي ري اشيترِي ڪن زائھ،

جو اُوئا نئھ سڀھ اُو سزا ڪاڏا ٿي آجو نئين رءُ.

³⁰ ڪوئي پوک رو مارل سور پيت پريا ھارو سورئي ڪرھ

تون منڪ اُوئا نئھ نيچ نٿي ھڙمتا.

³¹ توئي پڻ جي اُو زھلائي زائھ تون ھات وار پري ڏيوو پڙشي،

اُوئا رءُ آڀرا گھر رو ٻڌو مال ڏيوو پڙشي.

³² جيو ڪوئي زنا ڪرھ اُو عقل ووڻو سئھ،

ھم ڪريا واڙو آڀري حنيا ڪرھ.

³³ اُو ڦٽاشي ان پيعزتو ٿيشي،

ان اُوئا ٿي ھائي ڏاڳ ڪيڏي نئين ڏورائھ.

³⁴ ڪم تون اُوئا را آڏمي نئھ گيرت سڙشي،

اُو ڀڏلو ليشي ان ماڳئھ ڏٺيا نئين ڪرھ.

³⁵ اُو ڪئين ايوزو ماڳئھ ڦول نئين ڪرھ،

اُو ناھ نئين ڪرھ ڀلئھ تون اُوئا نئھ ڪتوئي مال ملڳت ڏئھ.

زناڪار اشيترِي ٿي پاھو ڪروو

7 مارا ڏيڪرا! تون ماري واتون مون،

ان مارا حڪم آڀرئھ ھيئھ راک!

² مارون حڪمون نئھ مونتنو رءُ تو تون موٽئي زمار موٽيھ!

ماري شيڪومڻ رئي آڀري اونڪ را ڏوڙا را زم ھمپاڙ ڪر!

³ ھايون نئھ آڀري اونگڙيون مانھ وينت!

ھايون نئھ آڀرا من ري پتي مانھ لڪ!

4 عقل نئه آپري بين را زم زوڻ،

ان هزم نئه آپرو کتنپ زوڻ!

5 تون او تون نئه زناکار اشيتري ټي پچاوشي

ان ميني ميني واتون کريا واري پرناري ټي شيتنه راکشي.

6 هيک ډي مئين آپرا گهر ري ډري ټي بارو زويو.

مئين آريا ټي بارئي نظر کړي.

7 مئين ابوجه جووڼون وسا هيکا جووڼ نئه ډيکيو،

جووڼون وسا هيکا پي عقل مانه مارئي نظر پڙي.

8 او ويتو ويتو اوئا قرتياز ري گهټي هومو وږيو،

ان اوئا را گهر هومو زاوا مډيو،

9 ډي آتميا کيڙ هونز رنه توڼه،

زئبون گهڻو اندارو ټي گپو.

10 تعيون هيا نئه هيک اشيتري پيڙي ټي

جيا رنه قرتياز وازو پيرن پيرل هتو.

هائي الهائي چالاک هتي.

11 هائي واډيلې ان آپري مرضي مانه ووي واري سئ،

هيا را پگ گهر م تکتا ئي نتي.

12 هائي کيئونک رستون مانه کيئونک پازارون مانه،

هر چونک مانه تاز م بيهڻو.

13 هوئه اوئه هيا جووڼ نئه زهالين بوسکا ليډا

ان پي شرمي ټي کيوا رئي:

14 ”ماری گهري هالين روتئي کا!

آز ئي مئين ماري پاسئي پوري ڪرين

هڪ شونتي هارو مال سڙايوه،

ان مون ڪن هايا رو مونھ سئ.

15 تيام هون تون ٿي مڙيا هارو ٻاري آئي،

هون تون نئ ڳوتئي ٿي ان تون مون نئ پيرو ٿي ڳيوھ.

16 مئين آڀري ڪات مانھ تون هارو شيرڪون پاڻريھ،

مصر ملڪ ري رنگين هوتري سادرون وساوي.

17 مئين آس مانھ مر، عود ان تڙ رئي ڪشبو هئيھ.

18 ليو! آبي رات ٻڌي پريم را پيالا پيشون،

ان ڦرپ رئي ڪچاري ڪرشون.

19 مارو آدمي گهري نئي، او شينته روينو ٿي ڳيوھ.

20 او روينون رو ٿيلو پيرو لي ڳيوھ،

ان چوڏهين تاريخ ٿي پيرهين پاسو نئين وڙئ.

21 اوئ پريم پري واتون ڪرين اوئا نئ موھي ليتو،

اوئ ميني ميني واتون ڪرين اوئا نئ ڳونڌو ڪريو پرو.

22 اوچتو هائي ڳونڌو اوئا لار ام ووڊو زم ٻڙ ڪسائي رئ واڙئ زائھ،

زون ٻيڙيون م ٻونڌل اوجھ سزا کاڌا هارو زائھ.

23 نيٺ هر ٿي اوئا رو هيئو ويندائي زاشي.

هوءَ هائي جوو اوئا پڪي را زم سئ

جيو جال هومو زائھ ان نئي زوشتو

جي جال اُوٿا رو جيو ليشي رو-

24 مارا ڏيڪرا! مارئي هومپڙ!

ان مارا مونڊا ري واتون مانھ ڏيون ڏئ!

25 تارو من ھايون شيرڙون هومو نه زائ!

تون ھايون مارڳون هومو پوڙوائِي مت زا!

26 ڪم تون ھائڻ گھڻون منڪون نئ ڦٽيا

ان ھايا را مارل ڳڻيا ٿي ٻارا سئ.

27 ھايا رو گھر پٽار رو شيرڙو سئ،

ھائي شيرڙو موت ري ماڙي هومو لي زائ.

عقل پوکار پاڙھ

8 عقل ھاڏ ڪرھ ان ھزم پوکار پاڙھ.

2 ھائي شيرڙون مانھ ان چوسولون رون اونسون ماڳون مانھ اُويئھ.

3 اُو پاڳڙون مانھ اُويئھ جيئون منڪ شھر ۾ آو زاو ڪرھ،

ان موتي ھاڏي پوکار پاڙين ام ڪئ:

4 ”او منڪون! هُون تمون نئ ھاڏ ڪرونھ

هُون منڪ ذات را وستار نئ ھاڏ پاڙونھ.

5 او ابوجھ منڪون! تمي عقل ليو!

او موركون، تمي هوشيار ٿيو!

6 ڏيون ٿي هومپڙو! ڪم تون هُون موتي واتون ڪريھ،

ان مارا مونڊا ٿي ھاسي واتون نڪرشي.

7 ڪم تون مارو مونڊو ھاس ٻولئھ

ان مارون هونون ننه ڪوڙ ٿي هُوَ ڳ سڙهه.

8 مارا مونڊا ري ٻڌي واتون هاسي سئه،
اُوئون ۾ ڪئين هير ڦير نٿي.

9 هَزم وارا هارو هائي ٻڌي واتون سڌي سئه،
ان علم وارا هارو هاسي سئه.

10 ماري شيڪومڻ ننه چونڌي ٿي وڌارن زوئين قبول ڪرو،
ان هاسا هيم ٿي وڌارن علم ٿي پريت راکو!

11 ڪم تون عقل قيمتي هيرون ٿي وڌارن سئه،
ڪشي ڏيڏا رئي ڪوئي شينھ هيا ٿي وڌارن نٿي.

12 هُون عقل هوشيارِي پيڙئي ريونھ،
مُون ڪن پرڪ ڪريا رئي نظر ان علم سئه.

13 پرميشور ٿي پيڻا رو مطلب سئه پُونڌائي ٿي نِقت ڪروو.

ڳرور، وڌائي، پُونڌا ڪوم ان اوڙي هوڙي واتون ڪريا ٿي مُون ننه نِقت سئه.
14 نائوڪي صلاح ان هاسي عقل مُون ڪن سئه،

هَزم هُون سون ان ڪڙا مُون موين سئه.
15 ماري هاڻي پاڌشا پاڌشائي ڪرھ،

ان سرڌار نيا ڪرھ.

16 ماري ڪري رازا راز ڪرھ،

ان ٻڌائي نيا ڪريا وارا ايمونڌار آڳيوون پڻ.

17 جيو مُون ٿي پريم راکھ هُون اوئا ٿي پريم راکھ
ان جيا مُون ننه ڳوتھ هُون اُوئون ننه هات آويھ.

18 دَنَ ان مَوْنِ مُونِ پیرا سئ،

همیش ریا واژئی مِلگَت ان هاسائی پئ.

19 مارئی اوپت هیم تون نِیو هاسا هیم ٿئی وڌارئ،

ان ماری کری هات اَوَل نَقو نِج چوندی ٿئی وڌارئ سئ.

20 هُون ست را مارگ مانھ ان نیا را شیرزا مانھ وونھ.

21 تیام هُون اُونون نئہ جیا مُون ٿئی پریم راکھ

مارئی وائیڈو کرل مِلگَت ڏیونھ ان اُونون را کرونا پرونھ.

عقل رئی شروعات

22 شروعات ۾ پرمیشور کئین پڻ ٿایا ٿئی پیرھین،

زئین ٻڌو کئین نایو اُوائِ ٿئی پیرھین مُون نئہ کلکئی.

23 آڏو مئین ئی هُون اُتپن ٿئی،

جگت ٺهیا ٿئی مور.

24 نکو اُونڌو پوٺی هتو، نکو وڙی هَن،

هایون ٿئی پیرھین مارو جنم ٿیو.

25 هزون ڏونگر نٿا ٺهیا نکو ٽیکری،

تیا مور مارو جنم ٿیو.

26 تئیون ایشور ڌرتئی نتئی ناوئی

نکو میدونَ نکو ڏنیا ری مائی رو پیرھیون زرو.

27 زئین ایشور آکاش نئہ نایو تئیون هُون اُوتئ هتئی

ان زئین اُوتئ اُونڌا سُمونید رو ڌنگ راکیو تئیون هُون اُوتئ ئی هتئی.

28 اُوتئ اُونسا، واڌرون نئہ نایا

ان اُونڌا پوڻي را نيرا نايا.

29 اُوئه سُمونڊ رو ڌنگ راکيو

جي پوڻي آڀرا ڌنگ ٿي آڳڙ نه وڌئه

ان اُوئه ڌرتي ري پُنياد را نيشون هڻيا.

30 تئيون هوشيار ڪاريگر را زم هُون اُوئا پيڙئي هڻئي.

هر روز اُوئا هارُو ڪُشي رو ڪارڻ هڻئي

ان هُون هميش اُوئا آڳڙ ڪُشي مناوڻئي.

31 هُون اُوئا ري ناول ڏنيا ٿي راضي هڻئي

ان منڪ ذات پيڙئي ريا مِ ٽي مارئي ڪُشي هڻئي.

32 تيام مارون ٻارون! مارئي وات هومپڙو!

ڌنَ هوئه اُوئا نئه جيا مارا مارڳ مانھ وئھ!

33 شيڪومڻ ري واتون هومپڙو ان هَرمو ٿي زائو!

هايا نئه گهٽ مت هَرمو!

34 ڌنَ هوئه اُوئا نئه جيو مارئي وات هومپڙھ،

جيو روزوني مارا ڌروazon مانھ اُوپئھ

ان مارا گهر را موھڪا مانھ وات زوئھ!

35 ڪم تون جيو مون نئه هات ڪري لئھ اُو جيون هات ڪرئھ

ان پرميشور را پاها ٿي اُوئا نئه ڏئيا زڙئھ.

36 جيو مُون نئه ساڌي ڏئھ

اُو آڀرو جيو ڳمئھ.

جيا مُون ٿي اڏاوڏو راکئھ

اُو ٻڌائي موت ٿي پریم ڪرڻه۔

عقل ان ڳونڌائي

9 عقل آڀرو گهر نايوه پرو،

اُوڻه گهر را هات ٿي ٽپ ناياه پرا۔

2 اُوڻه ڌاوت هارو مال هلالين کادو تيار ڪريوه

ان نائوڪو ڌراڪ رس تيار ڪريوه۔

اُوڻه روڻي کاوا رڻي تيار ٿي ڪري لڏيڻه۔

3 اُوڻه آڀري ساهيڙيون نڻه رووني ڪريه

زم اُو شهر رون ٻڌون اونسون ماڳون مانھ اُڀين ام پوڪار پاڙڻه،

4 ”جيا اڀوجھ سڻه اُو مون ڪن آوڻه!“

اُو پي عقل منڪون ٿي ام ڪڻه:

5 ”آوو! ماري گهري روڻي کائو

ان مارو تيار ڪرل نائوڪو ڌراڪ رس پيئو!

6 جي تمي حياتي ريو ڪروھ

تون اڀوجھائي ساڌي ڏيو ان هزم واڙا رستا مانھ وو!“

7 ٺٺولي ڪريا وازون نڻه شيڪاڙشو تون آڀري پيڙتئي ڪراوشو۔

ان پُونڌون نڻه هاکل ڪريا وازو آپ پُونڌو ڪيوراڻي۔

8 تيام ٺٺولي ڪريا وازا نڻه هاکل مت ڪر، متون اُو تون ٿي وير راکڻه۔

ڪياڪ عقل وازا نڻه هاکل ڪر، تون اُو تون ٿي پریم راکشي۔

9 عقل وازا نڻه شيڪومڻ ڏڻه، تون اُو وڌارڻه عقل وازو ٿيشي۔

ست مانھ وُڍا وازا نڻه شيڪاڙ، تون اُوڻا را علم ۾ وڌارو ٿيشي۔

¹⁰ پرمیشور رئي بيڪ راکوو عقل رئي شروعات سئ،

اُوئا پوٽر هستي را پارام زوٽوو ئي هزم سئ.

¹¹ عقل ري ڪري ئي تاري حياتي را ڏي وڌشي

ان تاري زمار گهٽي ٿيشي.

¹² جي تون عقل وارو سئ تون اُوئا ٿي تون نئ ئي قائيدو ٿيشي

ان جي تون ٺولي ڪرنار سئ تون هيا رو نقصون پڻ تون نئ ٿيشي.

¹³ مورك اڻيٽري اڙائي تائي ڪرئ،

اُو ابوجه سئ تيام ڪئين نتي زوٽئي.

¹⁴ هائي آپرا گهر را دروازا مانھ،

ان شهر رون اونسون ماڳون مانھ گهاڙي مانھ پيمھ.

¹⁵ اُو مارڳ ٿي متيا وارون نئ هاڙ ڏھ

جيا آپرا رستا مانھ سڌا زائھ ربا.

¹⁶ ”جيا ابوجه سئ اُو مون ڪن آوئ!“

اُو پي عقل منڪون ٿي ام ڪئ:

¹⁷ ”سوري رو پوٽي منو سئ

ان هٽائين پيزون رئي روٽي کاڌام هواڙ سئ.“

¹⁸ هوئ اُو نتي زوٽا جي اُوتئ لاش پڙياھ،

هيا اڻيٽري را مزمون پتار را پيت ۾ پڙياھ.

سليمون پادشا ري ڪيٽي

10 سليمون پادشا ري ڪيٽي.

عقل وارو ڏيڪرو ٻاپ نئ ڪُش راکئھ،

پڻ مُورڪ ڏيکرو مان نٿه ڏک ڏٺو.

² پُونڌاڻي را مال رو ڪئين لاپ نٿي زرتو،

پڻ هاس موت ٿي پڇاوتو.

³ پرميشور ست مانھ ووياءَ واڙا نٿه پوکو نئين ربوا ڏٺو،

پڻ پئيمونَ رئي وات تارشي پري.

⁴ سست منڪ ڪنگال ٿي زائو،

ان مينت ڪريا واڙا هات شائوڪار ڪرڻ.

⁵ جيو اوناڙا ۾ قصل پيڙو ڪرڻ اُو عقل واڙو ڏيکرو سٺ

پڻ جيو لپارا رٿه توڻه اُونگهال رٿه اُو مائيترون نٿه لازي مارشي.

⁶ ست مانھ ووياءَ واڙا را ماتا مانھ آشيرواڙ رو مُگت رٿه

پڻ پُونڌو منڪ مونڊا رو مينو ان من رو ڪارو سٺ.

⁷ هاسا منڪ نٿه ياءَ ڪرين اوترا را گڻ ڳاوتا ريشي،

پڻ پُونڌا رو نوم نيشون ڪتم ٿي زاشي.

⁸ عقل واڙو من حُڪم مونئو،

پڻ اقورو ٻوليا واڙو تپاه ٿي زاشي.

⁹ هاسو پي ڪٽڪو ٿين وئو،

پڻ اوڙا مارڳ مانھ ووياءَ واڙو پڌرو ٿيشي.

¹⁰ اونڪ پونگيا واڙو ڏک ڏٺو

ان اقورو ٻوليا واڙو ڪتم ٿي زاشي.

¹¹ ست مانھ ووياءَ واڙا رو مونڊو حياتي رو هن سٺ،

پڻ پُونڌو منڪ مونڊا رو مينو ان من رو ڪارو سٺ.

12 نَقَرَت واڌ ڪراوئھ

پڻ پريم ٻڌائي ڏوھ ڏونڪئھ پرا۔

13 ھَزْمُو را مونڊا ٿي عقل زڙئھ

پڻ پي عقل را پُئون ھارُو ھوٽ سئھ۔

14 عقل وارو منڪ علم پيڙو ڪرئھ

پڻ ڳونڌا رو مونڊو موت ڏوڪڙو سئھ۔

15 ڏَنوون ھارُو اوئا رو ڏن ڏاڍا ڪوٽ را زم سئھ

پڻ ڳريبي ڳريب ھارُو تپائي رو ڪارڻ سئھ۔

16 ست را مارڳ مانھ وويڏا واڙا رئي مڙورئي جيون سئھ

ان پُونڌائي رئي ڪمائي پاپ۔

17 شيڪومڻ مانھ وويڏا وارو جيون را مارڳ مانھ سئھ

پڻ آڳيائون مانھ ڌيون نہ ڏيڏا وارو اوڙا مارڳ مانھ زائھ پرو۔

18 نَقَرَت نئھ ھٽاڙيا وارو ڪوڙو سئھ

ان اوڙي واتون ڪريا وارو مَورڪ سئھ۔

19 گھڻو ٻولوو ڏوهون ۾ واڌارو ڪراوئھ

پڻ ھوٽ قابو ۾ راڪيا وارو ھَزْمُو سئھ۔

20 ست مانھ وويڏا واڙا رئي زبون نج چونڌئي سئھ

پڻ پُونڌا رو من ھيڪا ٿڪا رو نٿي۔

21 ست مانھ وويڏا واڙا را ھوٽ گھڻون نئھ ڪوراوئھ

پڻ ڳونڌا پي عقل ھويا ري ڪري مرئھ۔

22 پرميشور رو آشيرواڌ ملڳت ڏئھ

ان اُو اُوئا پيرو ڏک نٿي پيروتو۔

23 مُورک کراپ کوم کريا ٿي کُش تھ
پڻ هَزمُو عقل ٿي۔

24 جيا آقت ٿي پُونڌا منک پيئاھ، اُو آقت هايون نءِ کائي زاشي
پڻ ست مانھ وويڊا وازون رئي آشا پُورئي ٿيشي۔

25 زئيون واور آوئھ تئيون پيئيمونَ نٿي پچتا
پڻ ست مانھ وويڊا وازو هميش قائم ريشي۔

26 زم ڏونتون هارُو کتون ان اونکيون هارُو ڏونهارُو سءِ
همروم سُست منک آپرا مالک هارُو۔

27 پرميشور رئي پيک حياتي را ڏي وڌاوئھ
پڻ پيئيمونَ را سال گھت ٿي زاشي۔

28 ست مانھ وويڊا وازون رئي آس کُشي ڏئھ
پڻ پيئيمونَ رئي آشا کتم ٿي زاشي۔

29 سڌا مارگ مانھ وويڊا وازون هارُو پرميشور ٿي پناھ رو مارگ سءِ
پڻ پُونڌو کوم کريا وازون هارُو تياھي ان پريادئي سءِ۔

30 ست مانھ وويڊا وازا نءِ کيڏي لوڏو نئين آوئھ
پڻ پيئيمونَ وائڏو کرل مُلک ۾ نئين ٿڪئھ۔

31 ست مانھ وويڊا وازا رو مونڊو عقل پيڏا کرئھ
پڻ اوڙي هوري واتون کريا وازون رئي جيپ وڍائي زاشي۔

32 ست مانھ وويڊا وازا را هوٺ ناٿوڪي واتون کروا کرئھ
پڻ پيئيمونَ رو مونڊو اوڙي هوري واتون کرئھ۔

11 نڱي ري تراڪڙي ٿي پرميشور ننه هُوڳ سڙهه.

ان پورا وزنَ رون توڙون ٿي ڪُش ٿهه.

² مڱروري پيڙئي پيڙئي آوئ

پڻ نرملتا پيڙئي عقل.

³ هاسون منڪون رو هاس اُون روئي اڳيونئي ڪرئ،

پڻ نڱي ڪريا وازون ننه اُون ري اوڙي هوري واتون ناش ڪرئ.

⁴ نيا رنه ڏي ڏنَ ڪوم نئين آوئ

پڻ هاس موت ٿي سڏاوشي.

⁵ هاسا رو هاس اُئا رو شيرڙو سڏو ناوئ

پڻ پُونڌو آپري پُونڌائي موئين پڙهه.

⁶ هاسون ننه اُون رو ست سڏاوشي

پڻ پيئون آپري ئي پُونڌي آشا ۾ ڦاٽي زاشي.

⁷ زئون پُونڌو منڪ مرئ تون اُئا رئي آش مري زائ

ان آپري ملڳت مانھ راکل آشائون ڪتم ٿي زائ.

⁸ ست مانھ وُڍا وازو ڏوروڻ موئين ٿي پڇي زائ

ان اُئا ري جڳه مانھ پُونڌو منڪ ڏوروڻ ۾ پڙي زائ.

⁹ اڌرمي منڪ آپري واتون ٿي آپرا پاڙوشي رو ڪُون ڪرئ

پڻ ست مانھ وُڍا وازو زوڻ ري ڪري پڇي زائ.

¹⁰ ست مانھ وُڍا وازون رنه ڪتيا ري ڪري ڳوم وازا ڪُش ٿهه

پڻ پُونڌون ري موت مانھ ڪُش ٿينَ نارا هئھ.

¹¹ سڌون منڪون ري آشيرواڏ ري ڪري ڳوم رو سڌارو ٿهه

پڻ پُونڌون را مونڊا ٿي تپاھ ٿئھ۔

¹² پي عقل آڀرا پاڙوشي نئھ گھت وڌ ٻولئھ

پڻ ھڙمُو مان رئھ۔

¹³ جيو ڳلائون ڪرتو وئھ اُو پول پڌرا ڪرئھ

پڻ ايمونڌار هيوي واتون ڊونڪئھ۔

¹⁴ نائوڪي صلاح وڳر قوم تپاھ ٿي زائھ

پڻ نائوڪا صلاح ڪار گھڻا هويا ٿي جيت ٿئھ۔

¹⁵ جيو ڪيا ڌاريا ۾ زومن ٿئھ اُو گھاتام زائھ،

پڻ جيو زومن پڙيا ٿي پاھو ڪرئھ اُو هڪ ۾ رئھ۔

¹⁶ شڪي ٻائي مون پرومئھ

پڻ ظلمي روڳو ڌن پيڙو ڪرئھ۔

¹⁷ ڏٺياوون آڀرا جيو ٿي پلائي ڪرئھ

پڻ ظلمي آڀرا ڏيل نئھ ڌڪ ڏئھ۔

¹⁸ پُونڌا رئي ڪمائي ازائي سئھ

پڻ ھاسائي وايا وازو ھاسي پوک پيڙي ڪرئھ۔

¹⁹ ھاس مانھ اڌڳ ربا وازو جيون پرومئھ

پڻ پُونڌائي وونھڙ وويڊا وازو آڀري موت ھومو زائھ۔

²⁰ من را پليت ٿي پرميشور نئھ ھوڳ سڙئھ

پڻ سڌا مارڳ مانھ وويڊا وازون ٿي ڪُش ٿئھ۔

²¹ ھاس ۾ پُونڌا منڪ سزا ٿي نئين پڇئھ

پڻ ست مانھ وويڊا وازا رو وستار پڇي زاشي۔

22 پي لڇڻي ٻائي ۾ رُوپ ام سٺ

زم پُونڌڻ را ناک ۾ هيم رڻي نٺ.

23 ست مانھ وويڏا واڙا ري آشا را نتيجا ۾ رُوڳو پلائي تڻھ

پڻ پُونڌا ري آشا را نتيجا ۾ قهر تڻھ.

24 ڪوڪ وراوڻھ توڻي پڻ امير ٿي زائھ

ان ڪوڪ گھڻي ڪنجوسِي ڪرڻھ توڻي پڻ ڪنگال ٿي زائھ.

25 ڏيڏا وارو من ڏنئون ٿيشي

ان ترهڻھ متاڙيا وارو آپ ڪيڏي ترھو نئين رڻھ.

26 جيو گھڻو ڏون پيڙو ڪرين راکڻھ، اُئا نڻھ منڪ پتڻھ،

پڻ جيو ڏون ويسڻھ، اُئا مانھ آشيرواڏ تڻھ.

27 جيو من ٿي پلائي نڻھ ڳوتڻھ اُئا مانھ ڏيا ٿيشي

پڻ جيو پُونڌائي نڻھ ڳوتڻھ پُونڌائي اُئا نڻھ ھومئي آوشي.

28 جيو آپري ڏولت مانھ وشواس ڪرڻھ اُو پڙي زاشي

پڻ ست مانھ وويڏا وارو نيلون پونڙون را زم پلو ريشي.

29 جيو آپرا گھر وارون نڻھ ڏک ڏڻھ، اُئا نڻھ پاڳ ۾ ڪئين نئين زڙڻھ.

ان ڳونڌو منڪ عقل واڙا رو ڳلوم ٿيشي.

30 ست مانھ وويڏا واڙا رو ميوو جيون ڏيڏا وارو وڻ سٺ

ان عقل وارو منڪ پيڙون منڪون را من موھي لڻھ.

31 زوئو! ست مانھ وويڏا واڙا نڻھ ايٺا ڌرتي مائڻھ ئي ايوڙو زڙڻھ

ڏوھاري ان پاپي نڻھ پڻ اُوئون ري ڪرڻيون رو قل ايٺھ ئي زڙڻھ.

12 شِيڪومڻ ٿي پريم ڪرنا رو علم ٿي پريم راکڻھ

پڻ آڳياڻون ٿي نِڦرت ڪريا وارو زناور را زم پي عقل سڻهـ.

² ٺاڻوڪا منڪ مانھ پرميشور رئي ڏٺيا ٿئھ

پڻ پُونڌڻي رڻا ڪريا وارا ننه سزا زڙئھـ.

³ پُونڌڻي ڪريا وارو منڪ نئين اُپي هيڪڻھ،

پڻ ست مانھ وويڊا وارو ڏاڍو ريشيـ.

⁴ ھڙمُو گھر واري آڏمي را ماتا رو مُڳت سڻھ

پڻ لازي ماري رو ڪوم ڪريا واري آڏمي را ھاڏڪا ڳاروئھ پراـ.

⁵ ست مانھ وويڊا وارا را ويچار نيا وارا سڻھ

پڻ پُونڌون رئي سوچ ڏڳو سڻھـ.

⁶ پُونڌون ري واتون اي سڻھ جي ڪُون ڪريا ھارو تاڙ ۾ ٻيھڻھ

پڻ سڌون منڪون ري واتون منڪون نئھ پڇاوئھـ.

⁷ پُونڌا پڙي زائھ ان ڪتم ٿي زائھ

پڻ ست مانھ وويڊا وارا رو گھر اُپو ريشيـ.

⁸ منڪ را وڪوڻ اُوتا ري ھڙمڻ ري ڪري ٿئھ

پڻ اوڙي سوچ راکيا وارو لازي مرشيـ.

⁹ اُو منڪ جيا رئي ڪئين حيثيت نٿي

ان اُوتا ڪن هيڪ نوڪر راکل سڻھ

اُو اُوتا منڪ ٿي ٺاڻوڪو سڻھ

جيو آڀرا آپ نئھ موٽو ھڙمڻھ ان اُو روٽي رو موٽاڳ سڻھـ.

¹⁰ ست مانھ وويڊا وارو آڀرا مال را جيو رو ڪيال راکڻھ

پڻ پُونڌون رئي ڏٺيا ٿي ظلم سٺ.

¹¹ آپري ٻني ۾ ڪمايا وازو پيت پرين روٽي ڪاشي

پڻ جيو اڙيون ڪومون لار زائھ اُو پي عقل سٺ.

¹² پُونڌون منڪون رئي آس سٺ جي پُونڌائي رو رچ لئ

پڻ ست مانھ وويڙا وازا رئي پاڙ اُونڌي زائھ.

¹³ پُونڌو منڪ آپرون هونون ري اوڙي وات ري ڪري ڦاٿھ

پڻ ست مانھ وويڙا وازو ڏورووڻ موئين ٿي نيھري زائھ.

¹⁴ آپري زبونَ رو ڦل منڪ نئھ نائوڪي شينھون ٿي ڊيڙا وئھ،

ان اُوئا نئھ اُوئا رون هاتون را ڪوم رو ايوزو زڙھ.

¹⁵ ڳونڌا منڪ ري نظر ۾ اُوئا رو رستو سڌو سٺ

پڻ عقل وازو صلاح مانھ ڏيون ڏھ.

¹⁶ ڳونڌو منڪ آپري ڪاوڙ ترت ڏيڪاڙھ

پڻ هوشيار پڌنومي جيوي وات نئھ ڊونڪھ.

¹⁷ هاس ٻوليا وازو نيا ڏيڪاڙھ

پڻ ڪوڙو شائيڌ ڏڳو ڪرھ.

¹⁸ سوچيا وڳڙ ٻوليا وازو تروٿار ٿي ويندھ

پڻ عقل وازا رئي زبونَ هازا هورا ڪرھ.

¹⁹ هاسي زبونَ هميش اڌڳ ريشي

پڻ ڪوڙي زبونَ پوٽي را ٻوٽيئا را زم سٺ.

²⁰ پُونڌائي رئي رتا ڪريا وازا را من ۾ ڏڳو سٺ

پڻ ٺاھ رو مشورو ڏيڏا وازا هارو ڪشي سٺ.

²¹ هاس مانھ وُودا وازا مانھ ڪوئي آقت نئين آوئھ

پڻ پُونڌا مانھ پيٽائون وڙي آوشي۔

²² ڪوڙي زبون ٿي پرميشور نئھ ھوڳ سڙئھ

پڻ اوئا رئي ڪُشي ايمونڌاري را ڪوم ۾ سئھ۔

²³ ھوشيار منڪ علم نئھ آپ ڪن راکئھ

پڻ مورك رو من گونڌائي رو ڍول وگاڙئھ۔

²⁴ مينتي هات اڳيون ناوئھ

پڻ سُست منڪ ڳلوم تئھ۔

²⁵ ڳنٽي منڪ را من نئھ ڳاروئھ

پڻ نائوڪي وات اوئا ئي ڏڪ نئھ ڪشي ۾ پڌلاوئھ۔

²⁶ هاس مانھ وُودا وازو آپرا سائون رئي اڳيونئي ڪرئھ

پڻ پُونڌون رو رستو سائون نئھ پُولاوئھ۔

²⁷ آڙھو منڪ شڪار ڪرين روندتو ئي نٿي

پڻ منڪ ھارو مينت ئي ٻڌون ٿي قيمتي سئھ۔

²⁸ ست را مارڳ مانھ جيون سئھ

هايا شيرڙا مانھ موت نٿي۔

13 ڏايو ڏيڪرو ٻاپ رئي شيڪومڻ ھومپڙھ،

پڻ نئولي ڪريا وازو ڌڙڪا نئھ ھومپڙو ئي نٿي۔

² نائوڪو منڪ آپرا مونڊا رو نائوڪو ڦل ڪائھ

پڻ ڏڳو ڪريا وازا را من ۾ ظلم سئھ۔

³ آپرا مونڊا نئھ قابو راکيا وازو آپرا جيو رئي رکشا ڪرئھ

پڻ جيو سوچيا وڳر ٻولڻھ اُو تپاھ ٿي زائھ۔

⁴ سُسٽ منڪ رُوڳو آشا ڪرڻھ ان ڪئين نٿي زڙتو

پڻ مينٽي منڪ ھڪي ٿئھ ان ڪائين ڌراپئھ۔

⁵ ھاس مانھ ووياءَ واڙا نئھ ڪُوڙ ٿي نڦرت سئھ

پڻ پُونڌو پڌنوم ان پيِعزت ٿئھ۔

⁶ ھاس سڌا رستا مانھ ووياءَ واڙون رئي رکشا ڪرڻھ

پڻ پُونڌائي پاپي نئھ تپاھ ڪري نوڪئھ۔

⁷ ڪوڪ ڪئين نہ هوتون پڻ آڀرا آپ نئھ شائوڪار ڏيڪاڙئھ،

ان ڪوڪ ڌنُون هوتون پڻ آڀرا آپ نئھ ڳريپ ڏيڪاڙئھ۔

⁸ منڪون را جيو رو ايوزو اوئون رو ڌنَ سئھ،

پڻ ڳريپ نئھ هيوئي ڪوئي پيڪ نٿي۔

⁹ ست مانھ ووياءَ واڙون رو سوجھرو چمڪتو ريشي

پڻ پُونڌون رو ڏيوو اوزھائي زاشي۔

¹⁰ مگھروري رُوڳا جھيڙا ڪراوئھ

پڻ مشورو ھومپريا واڙا پيڙي عقل سئھ۔

¹¹ نڳي ٿي پيرو ڪرل ڌنَ ڪٿي زائھ

پڻ مينت ٿي پيرو ڪرل ڌنَ وڌئھ۔

¹² جي آس پوري ٿيا ۾ ڌير لاڳئھ تون مَن توتي زائھ،

پڻ آس پوري ٿيوو جيونَ رو وڻ سئھ۔

¹³ جيو وڃنَ رئي گھتتائي ڪرڻھ اُو ڏڪ وينئھ،

پڻ جيو حُڪم مونئھ اوئا نئھ ايوزو زڙئھ۔

14 عقل واڙا رئي سِڪيا جيون ڏيڏا واڙو هن سئ

جيو موت را ڦٽڻ ٿي پڇايا هارو سئ.

15 نائوڪي هزم ٿي ڪرپا زڙئ

پڻ نڳي رو شيرزو ٿيائي سئ.

16 هر هوشيار منڪ هزم ٿي ڪوم ڪرئ

پڻ مورك آپري ڳونڌائي رئي چرچا ڪرئ.

17 جي نياپو ڏيڏا واڙو آپ ڪراپ سئ تو او آپ مَصِيَّت ۾ ڦاٽئ،

پڻ جيو ايمونڌار سئ او هڪ شونتئي لياوئ.

18 شيڪومڻ مانھ ڏيون نہ ڏيڏا واڙو ڳرٻت ان ڀٽنومي سھشي

پڻ جيو هاکل مانھ ڪون ڏئھ اوئا نئ مون زڙشي.

19 زئيون آشا پوري ٿئھ تون من الهائي ڪش ٿئھ

پڻ مورك نئ آپري ڀڄڙائي ساڌيا ٿي هوڳ سڙئ.

20 عقل واڙون پيرو اُونيا ٻينا واڙو عقل واڙو ٿيشي

پڻ موركون رو ساٿ ڏيڏا واڙو نقصون ڪاشي.

21 پونڌائي پاپيون رو پيڇو ڪرئ

پڻ ست مانھ وُڍا واڙا نئ نائوڪو ايوزو زڙئ.

22 نائوڪو منڪ آپرا وستار هارو آپري ميراث راکئھ

پڻ ڏوهاري رو ڌن ست مانھ وُڍا واڙا هارو پيرو ٿئھ.

23 ويھومو ڏيڏل ٻني ۾ ڳريھون هارو الهائي ڦصل ٿئھ

پڻ پئيموني ٿي ٻڌوئي ڪئين تپاھ ٿي زائھ.

24 جيو هوٽي رو واپراو نٿي ڪرتو او آپرا ٻار ٿي نفرت راکئھ

پڻ جيو آڀرا ٻار ٿي پريم راکھ اُو تر ت شيڪومڻ ڏٺھ.

²⁵ ھاسو کائين ڌراپئھ،

پُونڌا رو پيت نئين پرائھ.

14 عقل واڙي آڀرو گھر ناوئھ

ان ڳونڌي آڀرو گھر آپ وينڪھ.

² ھاس مانھ ووياء وڙو پرميشور ٿي پيئائھ

پڻ ڏڳو ڪريا وڙو پرميشور نئھ گھت ھڙمئھ.

³ ڳونڌا را مونڊا ٿي مڳروڙي ڦوتي پڙئھ

پڻ عقل واڙا را ھون ايئا رئي رکشا ڪرئھ.

⁴ جيئھ ٻڙ نٿي اوئھ آھورو صاف سئھ

پڻ گھڻي اوپت ٻڙون ري طاقت ري ڪري تئھ.

⁵ ايمونڌار شائيڌ ڪوڙ نٿي ٻولتو

پڻ پيئمون شائيڌ ڪوڙ ئي ڪوڙ ڪرئھ.

⁶ نٺولي ڪريا وڙو عقل نئھ ڳوتھ ان اُو زڙتئي نٿي

پڻ ھڙمو منڪ ھارو علم حاصل ڪروو ھورو سئھ.

⁷ مورك ٿي پاھو ڪر!

ڪم تون تُو اُوئا ري واتون ٿي ڪئين علم نئين پرومي ھيڪھ.

⁸ ھوشيار رئي عقل اي سئھ جي اُو آڀرو مارڳ اوڙڪي لئھ

پڻ موركون رئي ڳونڌائي ڏڳو سئھ.

⁹ مورك منڪ ڏوھ ڪرين ماڻي مونگيا مانھ نٺولي ڪرئھ

پڻ سڌا مارڳ مانھ ووياء وڙون مانھ ڪرپا تئھ.

¹⁰ مَنْ رَا ذَكَ مِنْ نِي زوئڻه

اَوئا رِي كُشي ۾ پيزو ڪوئي پري نٿي هيڪتو۔

¹¹ پُونڌون رَا گهر تپاه ٿي زائڻه

پڻ سِڌون منڪون رَا زهونپڙا آياڌ رڻه۔

¹² ايوو مارڳ پڻ سڻه جيو منڪ نڻه سِڌو ڏيڪيام آوڻه

پڻ آڪر ۾ اُو موت هومو لي زائڻه۔

¹³ مَنْ ۾ ذَكَ هوتون پڻ هاهوو پڙڻه

ان كُشي ڪيڙ ڳنٽئي آوي هيڪڻه۔

¹⁴ مَنْ رَا پييمونَ نڻه ڪراپ لڇئون رو ايوزو زڙشي

ان نائوڪو منڪ سئون ڪومون رو۔

¹⁵ ابوجه هر وات مانھ پروسو ڪرڻه

پڻ هوشيار سوچي سمجهينَ قَدم ڪڻه۔

¹⁶ عقل واڙو پيئائڻه تيام پُونڌائي ٿي پاھو ڪرڻه

پڻ مُورڪ اِپيمونَ ڪرڻه ان آپ مانھ پروسو راکڻه۔

¹⁷ جلدِي ڪاوڙيا واڙو ڳونڌائي ڪرڻه

ان پُونڌئي رِتا واڙو نَقرت رڻه لائيق ٿڻه۔

¹⁸ ابوجه منڪون نڻه اَوئون رِي سوچ پرموئڻه نتيجا ۾ ڳونڌائي زڙڻه

پڻ هوشيار علم رو مُڳت پيرڻه۔

¹⁹ پُونڌا منڪ نائوڪون منڪون هوما نمشي

ان ڪراپ منڪ هاسون منڪون رَا ڌر مانھ۔

²⁰ ڳرپ ٿي اَوئا رو پاڙوشي ئي نَقرت ڪرڻه

پڻ شائوڪار را سنگتي گهڻا.

²¹ آپرا پاڙوشي ننه نيچ هزميا وازو ڏوه ڪرڻ

ان گريب مانھ ڏيا ڪريا وازو ڌن سئ.

²² پونڌي رڻا ڪريا وازو رلي زائھ

پڻ نائوڪي رڻا ڪريا وارا پيڙي ڏيا ان هاسائي سئ.

²³ مينت ۾ نقو سئ

پڻ روگي نالي واتون موٽاگي سئ.

²⁴ عقل وارا رو مڳت اوتا رو ڌن سئ

پڻ مورڪ رئي گونڌائي روگو گونڌائي سئ.

²⁵ هاسو شائيد جيو پچاوڻ

پڻ ڪوڙ ٻوليا وازو ڏگو ڪرڻ.

²⁶ پرميشور رئي پيڪ راکيا ۾ پڪو آسرو سئ

ان اي ئي اوتا رون ٻارون ننه پناه ڏيشي.

²⁷ پرميشور رئي پيڪ حياتي رو هن سئ

جيو موت را قنڌ ٿي پچايا هارو سئ.

²⁸ رازا رو مون پرچا ري گهڻائي ۾ سئ

پڻ گهڻائي ۾ آگيوون رئي تپائي سئ.

²⁹ جيو ڪاوڙ ڪريا ۾ ڏيمو سئ او هزمو سئ

پڻ تڪڙ ڪريا وازو گونڌائي رو ڍول وگاڙڻ.

³⁰ من رئي شونتئي ڏيل رو جيو سئ

پڻ من رڻ ريشي ٻڙيا ٿي هاڏڪا گري زائھ.

³¹ ڳريهون مانھ ظلم ڪريا وڙو

آپرا ڪلڪيا وڙا رڻي گهٽتائي ڪرڻ

پڻ جيو ڪنگالون مانھ ڏٺيا ڪرڻ

اُو آپرا ڪلڪيا وڙا رو مونَ وڌارڻ.

³² پُونڌو آپري پُونڌائي ري ڪري پڙي زائھ

ان ھاسا نئھ موت موئين پڻ پناھ زڙڻ.

³³ عقل ھڙمُو منڪ را منَ ۾ رڻ

ان مُورڪ ٿي شيتئھ نٿي، جي اُو اوڙڪوا ڪرڻ تون!

³⁴ ھاس قُوم رو نوم اُونسو ڪرڻ

پڻ ڏوھ نات رڻي پييعزئي ڪراوڻ.

³⁵ ھوشيار نوڪر مانھ پاڌشا ڏٺيا ڪرڻ

پڻ لازي ماريا وڙا مانھ ڪاوڙڻ.

15 ڌيميئي وڙندڙي ڪاوڙ اُوتارڻ

اُوتمڻو ٻولوو ڪاوڙ ڏيراوڻ.

² عقل وڙا رڻي زبونَ علم نئھ شڻڳارڻ

پڻ مُورڪ را مونڊا ٿي رُوڳي اوڙي ھوڙي واتون نيھرڻ.

³ پرميشور ري اونڪيون ھر ماڳ مانھ سڻ

اُو نائوڪون ان پُونڌون ٻڌون نئھ زوڻ.

⁴ ھيمت ڏيڏا وڙڙي زبونَ حياتي رو وڻ سڻ

پڻ اوڙي ھوڙي واتون آتما نئھ ويندي نوڪڻ.

⁵ ڳونڌو سڻ اُو جيو آپرا ٻاپ ري شيڪومڻ نئھ گھت ھڙمڻ

پڻ ڌڙڪا مانھ ڏيون ڏيڏا وازو ھوشيار سئھ.

6 ھاسا را گھر ۾ الھائي ڌن سئھ

پڻ پُونڌا ري ڪمائي ۾ ئي تپائي سئھ.

7 عقل وازا را ھوٺ علم واوئھ،

پڻ مُورڪ رو من ھيوو نٿي.

8 پُونڌون را ڏون ٿي پرميشور نئھ ھُوڳ سڙئھ

پڻ ھاسا رئي پراٽنا اوٽا ھارُو ڪُشي سئھ.

9 پُونڌون را شيرڙا ٿي پرميشور نئھ ھُوڳ سڙئھ

پڻ ھاس مانھ وويڏا وازا ٿي پريم ڪرئھ.

10 مارڳ ٿي پٽڪيا وازا نئھ پُونڌي سزا زڙشي

ان ھاڪل ٿي نڦرت ڪريا وازو مرشي.

11 پرميشور ھوما پتاڙ ان نرڳ پڌرا سئھ

تون منڪ رو من ڪي سئھ؟

12 ننولي ڪريا وازا نئھ ڌڙڪو نئين وٽھ

ان او ڏاھون ري ڪچاري ۾ پڻ نٿي بيهتو.

13 من رو ھڪ مونڊا مانھ ڪُشي ڏيڪاڙئھ

پڻ من رو ڌڪ آتما نئھ گھائيل ڪرئھ.

14 ھڙمو رو من علم ڳوتئھ

پڻ ڳونڌو مُورڪائي ڪائھ.

15 جيا مانھ ڏورووڻ سئھ اوٽا را ٻڌائي ڏي ڪراپ سئھ

پڻ جيا رو من ڪُش سئھ او ھميش ڪُشي ملھاوئھ.

- ¹⁶ ٿوڙا ڏن پيڙئي پرميشور رئي پيڪ راڪو
اُوئا گهڻا ڏن ٿي وڌائڻ سڻه جيا پيڙي ڳڻتي هونءِ.
- ¹⁷ پريم وارا گهر ۾ روندل پاڙئي
ڪُلقت وارا گهر ۾ روندل مونھ ٿي وڌائڻ سڻه.
- ¹⁸ جلدي ڪاوڙ ڪريا وازو جهيڙا ڪراونءِ
پڻ ڪاوڙ رو تايو منڪ جهيڙا تارءِ.
- ¹⁹ سُست منڪ رو رستو ڪونٽون ٿي پرل واڙ را زم سڻه
پڻ هاسون رو مارڳ ويڪرو سڻه.
- ²⁰ ڏاڍو ڏيڪرو ٻاپ نڻه ڪُش راڪئھ
پڻ مُورڪ آپري مان نڻه نيچ هڙمءِ.
- ²¹ ڳونڌو منڪ ڳونڌائي ٿي ڪُش تئھ
پڻ هڙم وازو آپرو رستو سڌو ناوئھ.
- ²² صلاح وڳر رٿائون پوري نٿي ٿيتي
پڻ جي صلاح ڪار گهڻا هونءِ تون جيت تئھ.
- ²³ منڪ آپرا مونڊا ري نائوڪي وات ٿي ڪُش تئھ
ان توڻا مانھ بولوو الهائي نائوڪو سڻه.
- ²⁴ هوشيار منڪ هارو حياتي رو مارڳ ڀلائي هومو زائھ
زم او نيسو پتار ۾ زايا ٿي پڇي زائھ.
- ²⁵ پرميشور وڌائي ڪريا وازون رون گهرون نڻه تپاه ڪرشي
پڻ رنڌال ڏوشي را ڪيتر نڻه قائم راڪشي.
- ²⁶ ڪراپ رٿائون ٿي پرميشور نڻه نفرت سڻه

پښ ځنځا واږي واتون اوڼا ننه کُشي ځه.

²⁷ اوږا رستا ټي قائيدو ليدا واږو آپري اکائي ننه پريشون کره
پښ جيو رشوت ټي نقرت راکه او جيو تو ريشي.

²⁸ هاسون رو من جواب ځيدا هارو سوچه

پښ پوندون را مونډا ټي پونډي واتون نيهره.

²⁹ پرميشور پوندون ټي شيتنه سه

پښ هاسون ري پراتنائون هومپرته.

³⁰ نياپو ځيدا واږا ننه کش ځيکين من ۾ کُشي تنه

ان کُشي رڼي کپر هومپرين ځيل ۾ وشيت اوته.

³¹ جيو جيون ځيدا واږي آکيائون مانه کون ځه

او عقل واږون را وس ۾ پيهشي.

³² جيو شيکومڻ ننه ساڏه او آپرا جيو ننه گمه

پښ ډڙکا مانه کون ځيدا واږو عقل لته.

³³ پرميشور رڼي پیک عقل رڼي شيکومڻ سه

ان من را گريپ ریا ۾ مون سه.

16 من را کيال منک ټي سه،

پښ هر وات رو جواب پرميشور را پاها ټي سه.

² منک ري نظر ۾ اوڼا را ټډائي رستا نائوکا سه

پښ پرميشور من رو واتون زوئه.

³ آپرا کوم پرميشور مانه ساډي ځه

تون ټاري رټائون اډگ ريشي.

4 پرمیشور هر هيك شينه كاس مقصد هارو ناوئي

اوتنه پوندون ننه پښ ډورووڻ را ډي هارو كلکيا.

5 جيا را من ۾ مگهروړي سته اوتا ټي پرمیشور ننه هوگ تته

هاس ۾ او سزا ووځو نئين رته.

6 ځيا ان هاساي ري كړي ډوه ري ماځني زږته

ان پرمیشور ري پيك ري كړي منک پوندائي ټي شيتته رته.

7 زږيون منكون رو مارگ پرمیشور ننه كُش كړه

تښون او منكون رون ځشمون ننه پښ دوست ناوته پرا.

8 هاساي ټي ليدل توږو مال

پييموني را گهڻا مال ټي وډارته ناوكو سته.

9 منک رو من آپري رتاون آپ كړه

پښ اوتا رون پگون ري آځيوني پرمیشور كړه.

10 پاڅا را هوڼون مانه ایشور را بول سته

ان اوتا رو موندو نيا كړيا ۾ گلتني نئين كړه.

11 ماپ ان توږ ۾ ايمونداري پرمیشور ننه وټه

هووته! هاس ټي واپار كړيا واڙا ټي او كُش تته.

12 پوندون كومون ټي پاڅا ننه هوگ سږه

كم تون گهاډي هاس ټي ډايډي رته.

13 هاسون هوڼون ټي پاڅا كُش تته

ان هاسي واتون كړيا واڙون ټي پريم كړه.

14 پاڅا ري كاوژ موت رو نياپو سته

پڻ عقل وازو منک هيا ڪاوڙ نٿه ٿاڍي ڪري.

¹⁵ پاڌشا را موندا مانھ ڪُشي جيون سٺ

ان اُوٽا رئي ڏٺيا قصل پاڪيا ٿي مور ٺاڻوڪا مي را واڌڙا را زم سٺ.

¹⁶ عقل ليويي هيم ڳوتيا ٿي وڌارڻه ٺاڻوڪي سٺ،

هَزم ليوو چونڌي ٿي وڌارڻه سٺ.

¹⁷ پُونڌائي ٿي قروو ٺاڻوڪا منک رو ڪوم سٺ

ان آڀرا رستا رئي رکشا ڪريا وازو آڀرا جيو رئي رکشا ڪرڻه.

¹⁸ ڳرور لار تپائي سٺ

ان وڌائي لار پڙتئي سٺ.

¹⁹ مڳرورون پيرو ٺوت رو مال وريا ٿي

ڳريپ منڪون پيرو ڳريپ ٿين ريوو ٺاڻوڪو سٺ.

²⁰ وچن مانھ ڏيون ڪريا وازو پلائي پرومشي

ان پرميشور مانھ پروسو راڪيا وازو آڀ ڏن سٺ.

²¹ عقل وازو من هَرمو ڪيوراشي

ان مٽي پولي سڪيا ۾ وڌارو ڪرڻه.

²² هوشيار هارو اُوٽا رئي هوشيارئي جيون رو نپرو سٺ

پڻ ڳونڌا هارو اُوٽا رئي ڳونڌائي سزا رو ڪارڻ سٺ.

²³ عقل وازو من آڀرا موندا رئي همپار ڪرڻه

ان آڀرا هونون ري واتون وڌارڻه اثر واري ڪرڻه.

²⁴ ٺاڻوڪي واتون مڌ سٺ

اُو من نٿه ميني لاڳڻه ان هاڻڪون نٿه ٺيڪ ڪرڻه.

²⁵ ایوو مارگ پڻ سٺه جیو منک نٺه سڌو ڏیکيام آوئھ
پڻ آکر ۾ او موت هومو لي زائھ۔

²⁶ مزور رو پیت اوتا ٿي کوم کراوئھ

کم تون اوتا رئي پوک اوتا نٺه مڃيور کړھ۔

²⁷ پوندو منک کرهوزي کروڙين پوندائي کاڍھ

ان اوتا را موندا ۾ شيلئي کريا واڙئي پاهي سٺه۔

²⁸ اوڙي هوري واتون کريا واڙو جهيڙا کراوئھ

ان اوڳڻ کاڍيا واڙو پيليون ۾ وچوڙا نوکٺھ۔

²⁹ ظلمي منک آپرا پاڙوشي نٺه پوزوئھ

ان اوتا نٺه پوندا رستا مانھ لي زائھ۔

³⁰ اونکيون ميسيا واڙو ڏڳو ڏيڏا ري رٿائون کړھ

ان آپرا هوٺ گهڙيا واڙو پوندئي رٿا پوري کړھ۔

³¹ ڌوڙا مٿوٿار مون رو مڳت سٺه

ان او هاسائي را مارگ مانھ وويڏا ٿي زڙھ۔

³² کاوڙ رو ٿاڍو منک جنگي جوڏا ٿي وڌارٺه سٺه

ان آپرا من نٺه قابو راکيا واڙو شهر مانھ قوضو کريا واڙا ٿي وڌارٺه سٺه۔

³³ منک روڳو پکا نوکٺھ

پڻ اوتا را ٻڌائي قينصلا پرميشور را پاها ٿي سٺه۔

17 جيا گهر ۾ هڪ ۾ تکرئي زڙھ او اوتا گهر ٿي وڌارٺه نيڪ سٺه

جيا گهر ۾ گهڻا توم تون هوئھ پڻ جهيڙا ٿئھ۔

² هڙمو شيواڌاري مالڪ را اوتا ڏيکرا مانھ راز کرشي جيو لازي ماري رو کوم کړھ

ان اُوئا رُون پايون پيڙئي وراست پرومشي.

³ چوندِي هَارُو ڪُرو ان هيم هَارُو پَنِي سَئ

پڻ منون رئي پرڪ پرميشور آپ ڪرڻ.

⁴ پُونڌا ڪوم ڪريا وازو، پُونڌون هونون مانھ ڪون ڏئ،

ان ڏڳو ڏيڏا وازو تپاھ ڪريا وازا ري زبون مانھ ڪون ڏئ.

⁵ ڳريون مانھ هاهو ڪريا وازو آپرا ڪليا وازا رئي گهٽتائي ڪرڻ

ان جيو پيزون نئ ڏوروون ۾ زوئين ڪش تئھ اُو سزا کاڌا ٿي نئين پچئ.

⁶ گهريون رو مڳت اُوئون را ڏوئيرا ان پوترا سئ.

ان ٻارون رو مون شون اُوئون را مائيترا سئ.

⁷ ڳونڌا رُون هونون مانھ نائوڪي واتون نئي شويتِي،

تون پسئ مون وازا رُون هونون مانھ ڪوڙي واتون ڪم ڪرين شويشي؟

⁸ رشوت ڏيڏا وازا ري هَزم پرموئئ، رشوت جاڏو وازو پتر سئ،

ان اُو جيئئ پڻ زائھ ڪامياپ تئ.

⁹ جيو آپرا دوست رئي وات ڏونڪئ، اُو پريم وڌاوئ،

پڻ وار وار اُوئا وات رو زڪر ڪريا وازو دوستون ۾ وچوڙا نوڪئ.

¹⁰ مُورڪ مانھ هو هابڪا،

هَزمو مانھ ڌڙڪو ئي گهڻو.

¹¹ پُونڌا منڪ پڳاوت رئي ڳوت ڪرڻ

تيام اُوئون نئ سزا ڏيڏا هَارُو ظلمي منڪ ميليواشي.

¹² جيا رچئي را ٻسا ڪئنيڪ کوهي ليڏا هوئ، اُوئا ڪن پلئ زاو،

پڻ اُوئا مُورڪ ڪن نه زاو، جيو ڳونڌائي ڪرڻ.

13 جيو پلائي رڻه پڌلڻه پوندائي ڪرڻه،

اوتڻا را گهر ٿي پوندائي ڪيڏي نئين زائڻه.

14 جهيڙا رڻي شروعات پوڻي رو پند ٿوتيا را زم سڻه،

تيام هيون تيا ٿي پيرهيڻ جهيڙو ڪتم ڪر پرو!

15 جيو پوندڻا نڻه ٺاڻوڪو ڪڻه ان ٺاڻوڪا نڻه پوندو ڪڻه،

هايون پڻيون ٿي پرميشور نڻه نفرت سڻه.

16 مورك عقل ويسائي لڏا هارو آڀرا هات ۾ مول لين وڻه،

پڻ اوتڻا رو من ايڻه لائيڻ نٿي.

17 دوست هميش پريم ڪرڻه،

ان پائي ڏوروڻ را ڏي هارو پڏا ٿيوه.

18 پي عقل آڏمي زمو لڻه،

ان آڀرا پاڙوشي ۾ زومن پڙڻه.

19 ڏوه ٿي پريم ڪريا واڙو جهيڙا ٿي پريم ڪرڻه،

ان جيو مڱروري ۾ آڀرا گهر رو دروازو اونسو ڪرڻه او تپائي رڻي ڳوت ڪرڻه.

20 من رو پليت پلائي نئين پاڙڻه

جيا رڻي زبون اوڙي هوڙي واتون ڪرڻه او ڏوروڻ ۾ پڙشي.

21 مورك آڀرا زلم ڏيڏا وارا هارو ڏڪ سڻه،

ان ڳونڏا را باپ هارو ڪئين ڪشي نٿي.

22 من رڻي ڪشي ڏيل نڻه هارو هورو ٺاڻه،

پڻ آتما رو روڳ هاڏا هُوڪڙا وڻه.

23 پوندو هٽائين رشوت لڻه،

زم انصاف رو مارڳ ڪوڙو ڪرڻه.

²⁴ هَڙمُو آڀرو مونڊو عقل هومو راکڻه،

پڻ مُورڪ رڻي نظر ڌرتي را چيڙا هُوڌي رلڻه.

²⁵ مُورڪ ڏيڪرو آڀرا ٻاپ هارُو ڌڪ سڻه،

ان زلم ڏيڏا واري مان هارُو پيڙا سڻه.

²⁶ هاس مانھ وويڏا وارا مانھ ڏنڊ هڻوو،

ان مونَ واڙون نڻه اُوئون را هاس ري ڪري، سزا ڏيوو نيڪ نٿي.

²⁷ جيو آڀرا مونڊا نڻه قابو ۾ راکڻه، اُو علم واڙو سڻه،

ان تايڏا تماڳ واڙو هَڙمُو سڻه.

²⁸ ڳونڌو جي ماڻ رڻه تون اُوڻا نڻه پڻ عقل واڙو ڳڻيو زائھ.

مطلب آڀرون هونون نڻه قابو راکيا واڙو هَڙمو سڻه.

18 جيو آڀرا آپ نڻه ڌار راکڻه، اُو آڀرئي مرضي پوري ڪروا ڪرڻه،

ان هائي هاسي عقل رڻه ڪلاق سڻه.

² مُورڪ رڻي ڪشئي هَڙم ۾ نٿي،

پڻ رُوڳو آڀرا من رڻي وات ڪريا ۾ سڻه.

³ پُونڌائي پيڙئي پيعزئي آوڻه،

ان ڀدنومي پيرا ميا.

⁴ منڪ را مونڊا ري واتون اُونڌو پوڻي سڻه،

عقل رو هن ويتي نڌي سڻه.

⁵ پنچائيت ۾ پُونڌا رو پاھو ليوو،

ان هاسا رو پاھو نه ليوو هائي ناڻوڪو نٿي.

- ⁶ مُورڪ را هوٺ جهيڙا ڪراوئھ،
 اُوئا رو مونديو ٿيڙون نئھ ڌاوت ڏئھ۔
- ⁷ مُورڪ رو مونديو اُوئا نئھ تپاھ ڪرئھ
 ان اُوئا را هوٺ اُوئا را جيو ھارو ڦاھو سئھ۔
- ⁸ ڳلا ڪريا واڙا ري واتون ھواڏ واڙا کاڌا را زم سئھ،
 ان اُو من موئين اُونڌي اوتري زائھ۔
- ⁹ جيو آڀرا ڪوم ۾ سُستئي ڪرئھ،
 اُو تپاھ ڪريا واڙون رو پائي سئھ۔
- ¹⁰ پرميشور رو نوم هيڪ ڏاڍا گھڊ را زم سئھ،
 ھاسو منڪ اُوئا ھومو پاڳين زائھ ان اوتئھ پناھ ۾ رئھ۔
- ¹¹ ڏنئون ھارو اُوئا رو ڌن ڪوٽ را زم سئھ،
 ان اُوئا را آڀرا ڪيال ۾ ھائي ايئا ھارو ڏاڍو ڪوٽ سئھ۔
- ¹² مڱروري رو نتيجو تپائي سئھ،
 ان من رو ڳريپ ربا رو نتيجو مون سئھ۔
- ¹³ پوري وات ھومپڙيا مور وڙندئي ڏيڏا واڙو پوڙو سئھ
 ان ھائي اُوئا ھارو پيعرتي رئي وات سئھ۔
- ¹⁴ پيماري ۾ منڪ را ڏيل رئي ھمپار اُوئا رئي آتما ڪرئھ،
 پڻ جي آتما ئي گھائيل ٿي زائھ تون اُوئا رئي ھمپار ڪوڻ ڪرشي؟
- ¹⁵ ھڙمو رو من علم حاصل ڪرئھ،
 ان عقل واڙا را ڪون علم ڳوتئھ۔
- ¹⁶ منڪ رئي ڏيڏل سوڪڙئي، اُوئا منڪ ھارو رستا ڪولئھ،

ان اُوئا رو واستو موتون منكون ٿي ڪراوئھ.

¹⁷ ڦينصلا ۾ پيرھين ٻوليا وازو ھاسو لاڳئھ،

پڻ ٻيڙا رئھ ٻوليا ڪيڙ ٻڌي وات رئي ڪٻر پڙئھ.

¹⁸ ڀُڪا نوڪيا ٿي جھيڙا ڪٽم ٿي زائھ،

ان ڏاڍون وسا ڦينصلا ڪرئھ.

¹⁹ ڪاوڙل ڀائي ڏاڍا ڪوٽ ٿي پڻ وڌائھ ڏاڍو سئھ،

ان جھيڙو ڪوٽ را ڌروازا را تازا را زم سئھ.

²⁰ منڪ رو پيٽ اُوئا را مونڊا را ڦل ٿي پرائھ،

مطلب اُو آپرون ھونون ري اوڀت ٿي ڌرائئھ.

²¹ موت ان جيون زبونَ را وس ۾ سئھ،

جيو گھڻو ٻوليا ٿي پريم ڪرئھ اُو ضرور اُوئا رو ڦل ڪاشي.

²² جيا نئھ اشيترئي زڙئي اُوئا نئھ توقو زڙيو، اُوئا مانھ پرميشور رئي ڪُريا ٿئي.

²³ ڳريپ منئون ڪرئھ،

پڻ دنونَ ڌڙڪا ڏئھ.

²⁴ ڪوڪ دوست ايوا سئھ، جيون ري دوستي ٿي پريادئي ٿئھ.

پڻ ھاسو دوست ڀائي ٿي پڻ گھڻو پريم راکئھ.

19 سڌا مارڳ مانھ وويڏا وازو ڳريپ،

پليت ھونون وازا مورك ٿي نائوڪو سئھ.

² علم وڳر آڏو ٻڙ ڪريا رو ڦائيدو نٿي

ان جيو تڪڙو ٿئھ اُو ڀولائي زائھ.

³ منڪ رئي ڳونڌائي اُوئا رو رستو ڪراپ ڪرئھ پرو

پڻ اُوتڻا رو من ڀرميشور مانھ ڪاوڙ ڪرڻھ.

4 ڏنَ الهائي دوست ناوڻھ،

پڻ ڳرڀت ۾ آڀرو ٿي دوست شيتڻھ ٿي زائھ.

5 ڪُوڙڻي هاڪ ڀريا واڙو سزا ڪاڏا ووڻو نئين ڀڄڻھ،

ان ڪُوڙ ٻوليا واڙو پڻ نئين ڀڄڻھ.

6 گھڻا منڪ شائوڪار منڪون رڻي واھ واھ ڪرڻھ،

ان هر ڪوئي توقا ڏيڏا واڙا رو ساڻي سڻھ.

7 ڳرڀت ٿي تون اُوتڻا را ڀاڻي نڦرت ڪرڻھ،

تون اُوتڻا را ساڻي اُوتڻا ٿي ڪتا شيتي ڀاڳشي.

ڳرڀت واتون ڪريا هارو اُوتون لار زائھ،

پڻ اُو اينا نڻھ ڀيڙا ٿي نٿي ٿيتا.

8 جيو عقل لئھ اُو آڀرا جيو ٿي ڀريم راکڻھ،

ان هُرم رڻي همڀاڙ ڪريا واڙو ڀلاڻي ڏيڪشي.

9 ڪُوڙو شائيد سزا ڪاڏا ووڻو نئين ڀڄڻھ،

ان ڪُوڙ ٻوليا واڙو ڪتم ٿي زاشي.

10 مُورڪ منڪ رڻھ شڻڳار نٿي سُونھتو

همروم ڳلوم رڻھ راز ڪُونُرون مانھ راز ڪروو ماڳي نٿي سُونھتو.

11 منڪ رڻي هُوشيارڻي اُوتڻا ري ڪاوڙ نڻھ گھت ڪراوڻھ،

ان ڀيڙا رو ڏوھ ماڦ ڪريا ۾ اُوتڻا رڻي شونَ سڻھ.

12 ڀاڏشا رڻي ڪاوڙ ٻُڙوڪا شينھ ري ڳجڳوڙ را زم سڻھ،

ان اُوتڻا رڻي ڏٿيا ڳاھ مانھ پڙل نار را زم سڻھ.

13 مُورڪ ڏيڪرو آڀرا ٻاپ هارو تپائي سئ،

ان جهيڙالو ڏوشي لاڳينو ڦڙئي ڦڙئي ورهيا وازو مي سئ.

14 گهر ان ڏنَ دولت تون ٻاپ ڏاڏون ٿي ميراث ۾ زڙي زائھ،

پڻ هوشيار ڏوشي زڙو پرميشور را پاها ٿي سئ.

15 سُستئي منڪ نئ اُونگھ ۾ گرڪ ڪرئ پرو،

ان نڪومو منڪ پوکي مرشي.

16 جيو حُڪم مونئھ اُو آڀرو جيو پڇاوتھ،

پڻ جيو رستا ٿي ڦري زائھ اُو مرشي.

17 جيو گريبن مانھ ڏٺيا ڪرئ، اُو پرميشور نئ قرض ڏئھ،

ان پرميشور آڀ اُوئا منڪ نئ اُوئا را ڪوم رو ايوزو ڏيشي.

18 زئيون هُڏي آشا سئ، تئيون هُڏي آڀرا ڏيڪرا نئ شيڪومڻ ڏيتو رئ!

پڻ اتو ڪروڌ مت ڪري جي اُو مري زائھ!

19 گهڻي ڪاوڙ ڪريا واڙا نئ ضرور سزا زڙشي،

ڪم تون جي تُون اُوئا نئ سڌاوي لئ تويي پڻ تُون نئ واز واز همروم ڪروو پڙشي.

20 صلاح هومپڙ ان شيڪومڻ مون،

تئيون تُون ضرور عقل وازو ٿيھ.

21 منڪ را من ۾ الهائي رٿائون سئ،

پڻ رُوڳو پرميشور رئي مرضي قائم ريشي.

22 هر منڪ رئي آشا سئ جي پيڙا هاسا رئ،

ان گريپ منڪ ڪوڙا منڪ ٿي وڌارئ نائوڪو سئ.

23 پرميشور رئي پيڪ حياتي ڏئھ،

اُوٽا رئي بيڪ راکيا واڙا ڍاڻو ڪرشي ان وڳر ڪيا ڏوروون رڻه حياتي وِيتاوشي.

24 سُسٽ منڪ کاڌا هارو پليت موئين هات نوڪڻه

پڻ اُوٽا ٿي اتو ئي نه ٿيتو جي گِراه لينَ مونڊا هُودِي لياوئه.

25 نٺولي ڪريا واڙا نئه شيڪت ڏئه، تون اڀوجھ منڪ هُوشييار ٿيشي.

هَرمو منڪ نئه ڌڙڪو ڏئه تون اُو علم حاصل ڪرشي.

26 جيو آڀرا ٻاپ ٿي گهٽ وڌ ٻولئھ ان آڀري مان نئه گهر ٿي ڪاڍھ پرئي،

هيوو منڪ لاسار ان پيِعزتو ٿيشي.

27 مارا ڏيڪرا! جي تون شيڪومڻ ري واتون هومپروو ساڌي ڏيھ،

تون تُون علم ري واتون ٿي ڦري زائيه.

28 پُونڌو شائيڌ نيا مانھ نٺولي ڪرھ،

ان پُونڌا رو مونڊو ڏوھ نئه هازو اُوتاري زائھ.

29 نٺولي ڪريا واڙون هارو سزا تيار سئھ،

ان مُورڪون رون پُئون هارو هاپڪا.

20 ڌراڪون رو رس نٺولي ڪراوئھ، ان ڌارو جهيڙو ڪراوئھ.

هايون ۾ ڦاتيا واڙو ڏايو نٿي.

2 پاڌشا رو روپ ٻڙوڪا شينھ ري ڳجگوڙ را زم سئھ.

اُوٽا نئه ڪاوڙ ڏيورايا واڙو آڀرا جيو رو ڏشمڻ سئھ.

3 منڪ رو مونَ جهيڙا ٿي شيتئھ ربا ۾ سئھ،

پڻ ڳونڌو منڪ هميش آڀري ڪاوڙ ڏيڪارئھ.

4 سُسٽ منڪ تاي ۾ جوڙو نٿي ٻوندتو،

ان قصل لُٽيا ري مُد ۾ ڳوتئھ پڻ اُوٽا نئه ڪئين نٿي رڙتو.

- ⁵ منک را منَ ري رِٿائون اُونڌي ويري را زم سئ،
پڻ هَزمُو منک اُونون رِٿائون نئ توتينَ ٻاري ڪاڍئھ.
- ⁶ گهڻا منک آڀرا آپ نئ هاسا ريا واڙا ڪئھ،
پڻ ايمونڌار منک ڪيا نئ زڙشي؟
- ⁷ ست را مارڳ مانھ وويڊا واڙو منک هاسو سئ.
- ڌنَ هوئھ اُونا را وستار نئ!
- ⁸ جيو پاڌشا نيا ري گهاڏي مانھ پيهئھ،
اُو زوئھ سارڻي ٿي سارينَ هر پُونڌائي نئ ڪاڍئھ پري.
- ⁹ ڪُون ڪي هيڪئھ جي مئين مارو منَ صاڦ ڪريوھ،
ان هُون آڀرون ڏوهون ٿي آجو ٿي ڳيوھ.
- ¹⁰ ٻي نمونون را توڙا ان ٻي نمونون رئي ماڀ،
هايون پيئون ٿي پرميشور نئ نفرت سئ.
- ¹¹ نونو ٻاڙ پڻ آڀرون لڪئون ٿي پارڪيو زائھ،
جي اُونا را ڪوم نائوڪا ان هاسا سئ ڪا نا.
- ¹² هومپڙيا واڙا ڪونَ ان زوبا واڙي اونڪ،
هائي ٻي ٿي پرميشور را ٺاول سئ.
- ¹³ اُونگھ ٿي پريم مت راک متون تُون ڪنگال ٿي زائھ.
- آڀري اونڪيون ڪول تو تُون ڪنَ ڪاڏا رئي ڪوت نئين تئھ.
- ¹⁴ شينهن ويساتئي لڀڏا واڙو ڪئھ: ”ڪراپ سئ، ڪراپ.“
- پڻ زئيون شيتئھ زائھ تون وڪوڻ ڪرئھ.
- ¹⁵ هيم ان هيرا تون الهائي سئ،

پڻ ڇمڻي هُونٽ علم واڙا هون سئ.

16 جيو اڻ زوڻ منڪ ۾ زومن تئھ، ڳروي راکين اُٿا را لُگهڙا ليو را!

ان جيو ڌاريا ۾ زومن پڙئھ، تون ڳروي شينھون لين آپ ڪن راکو!

17 ڏڳا واڙي روئي منڪ نئ مينئي لاڳئھ،

پڻ نيٺ اُٿا رو مونديو ڏوڙ ٿي پرائي زائھ.

18 هر هيڪ رتا صلاح مشوره ٿي پوري تئھ،

ان جنگ ڪريا هارو ٺاڻوڪئي صلاح ضروري سئ.

19 جيو راز ڪولئھ او ڳلا ڪرئھ،

تيام تون ڳلا ڪريا واڙا ٿي شيتئ رئ!

20 جيو آڀرا ٻاپ ڪا مان نئ پئئھ،

اُٿا رو ڏيوو گهور اندارا ۾ اوزھائي زاشي.

21 پڇاڙي ۾ او وراست آشيرواڌ نئي ريتي،

جئي توڻا ٿي پيرھين زڙئھ.

22 تون ام ڪي مت جي ”هون پوندائي رو ڀڏلو ليھ.“

پرميشور رئي وات زو! او تون نئ پڇاوشي.

23 ٻي نمونون رون توڙون ٿي پرميشور نئ نفرت سئ،

ان ڏڳا واڙي توڙ نيڪ نئي.

24 منڪون رئي هر وڪ پرميشور را پاها ٿي سئ.

تون پسئ منڪ ڪم ڪرين آڀرو رستو زوئي هيڪئ؟

25 تڪڙ ۾ ڪوڪ شينھ پڳوون را نوم مانھ ڪروو منڪون هارو ڇاهي سئ،

همروم پاسئي پاسيا ڪيڙ پڇتاوو.

²⁶ عقل واڙو ڀاڌشا ڀُونڌون نٿه سارڻي ۾ سارڻه،
ان اُوئون مانھ ھلر پوندين ڳاھڻھ۔

²⁷ منڪ رو ضمير پرميشور رو ڏيوو سڻھ،
جي منڪ رو موئينليو حال ساوو ڪرڻھ۔

²⁸ ڌڻيا ان ھاسائي ڀاڌشا رڻي ھميار ڪرڻھ،
ان اُوئا رڻي گھاڏئي ڌڻيا ري ڪري ڏاڍي ٿڻھ۔
²⁹ جووڻون رو پڙ اُوئون رڻي شون سڻھ،

ان گھريون را ڌوڙا مٿوڙا اُوئون رو مون سڻھ۔
³⁰ ھاپڪون را ڦٽ ڀُونڌائي نٿه ڪوترين ڪاڍڻھ،
ان مار ڪاڏا ٿي اندر صاف ٿڻھ۔

21 ڀاڌشا رو من پرميشور را ھاٿ ۾، پوڻي ري نڌي را زم سڻھ،
اُو اُوئا نٿه جبال وڻھ اول لي زائھ۔

² منڪ ري نظر ۾ اُوئا را ٻڌائي رستا سڏا سڻھ،
پڻ پرميشور من نٿه زوڻھ۔

³ پرميشور ري نظر ۾ ست مانھ ويو ان نيا ڪروو،
مال سڙايا ٿي وڌارڻھ سڻھ۔

⁴ مگھرور اونڪيون ان وڌائي واڙو من ڀُونڌون رو ڏيوو سڻھ،
ان ھاڻي ٻڌوئي ڏوھ سڻھ۔

⁵ مينت ڪريا واڙا ري رٿائون نقو ڏڻھ،
پڻ تڪڙ ڪريا ٿي موٽاڳي زڙڻھ۔

⁶ ڪوڙ ٻولين ڪمائل ڌن ٻاڦ را زم اوڏي زائھ،

ان هيوو دَنَ ڪمايا واڙا موت رئي ڳوت ڪرڻه.

⁷ پُونڌون رو ظُلم ئي هايون نئه ڏيهڙي زائھ،

ڪم تون اُو انصاف ڪريا ۾ آڏا ڦرڻه.

⁸ ڏوهاري منڪ رو رستو آڏو اُوپتو سئھ،

پڻ هاسا منڪ رو ڪوم پاڌرو سئھ.

⁹ گهر ٿي ٻارو ريوو،

جهيڙالو ڏوشي پيڙو گهر ۾ ربا ٿي وڌارڻه سئھ.

¹⁰ پُونڌا رو جيو پُونڌائي هومو تنائيھ

اُو آپرا پاڙوشي مانھ پڻ ڏٺيا نٿي ڪرتو.

¹¹ نٿولي ڪريا واڙا نئه سزا ڏئھ، تون اُو اڀوجھ منڪ عقل ليشي.

ڏايا نئه هدايت ڪر، تون اُو علم حاصل ڪرشي.

¹² ايشور جيو هاسو سئھ پُونڌا را گهر رئي جونچ ڪرڻه

ان پُونڌون نئه ڏورووڻ ۾ نوڪڻھ.

¹³ جيو گربب رئي پُوڪار هومپڙين آپري اونڪيون پنڌ ڪرڻه پري

زئبون اُو آپ پُوڪارشي تو ڪوئي نئين هومپڙئھ.

¹⁴ مائو ماڻ ڏيڌل توقو ڪاوڙ نئه گهٽ ڪرڻه

ان هٽاڙين ڏيڌل رشوت ڪروڌ نئه.

¹⁵ انصاف ٿيوو هاسا هارو ڪُشي سئھ

پڻ ڏوهاري هارو پي سئھ.

¹⁶ جيو هوشيارِي را رستا ٿي پتڪي زائھ

اُو مرلون ري تولي ۾ زائين ريشي.

17 عياشي را شونقين ڪنگال ٿي زاشي،

نائوڪا کاڌا پيدا را شونقين ڪيڏي دنون نئين ٿئ.

18 هاسا هارو پونڌا رو جيو ايوزا ۾ پريو زاشي،

ان ڏڳو ڏيڏا وازون نئ سڌا ووي وازون را ايوزا ۾ ڏيڏا زاشي.

19 جهيڙا واري ان ڪاوڙ واري ڏوشي پيو ربا ٿي،

وڌارن سئ رڻ ۾ ريوو.

20 عقل وازون را گهر ۾ قيمتي ڪرونو ان تيل سئ،

پڻ مورڪ آڀرو ٻڌو ڪئين گيڙي زائ.

21 هاسائي ان ڏيڏا رئي ڳوت ڪريا وازو،

جيون، هاسائي ان مون پرومئ.

22 عقل وازو منڪ جنگي جوڌون را شهر مان ڇڙهائي ڪرئ،

ان اوئا ڪوت نئ ڍاهي نوڪئ جيا مان ٺوئون رو پروسو هوئ.

23 جيو آڀرو مونيڊو همپارين بولئ،

او آڀرا جيو نئ ڏوروڻ ٿي پچاوئ.

24 مڳرور ان وڌائي ڪريا وازا رو نوم نئولي ڪرنار سئ.

او وڌائو ڪرتو وئ.

25 سست منڪ رئي تمنا ٿي سست نئ ماري نوڪئ،

ڪم تون اوئا را هات مينت ڪريا هارو نا پاڙئ.

26 او هارو ڏي لالچ ڪرئ،

پڻ هاسو منڪ ڏئ ان نا نئي پاڙئ.

27 پونڌا را ڏون ٿي هوڳ سڙئ،

ان زئيون اُو پُونڌي نيت ٿي ڏون ڪرڻ تون ڪٿي نه وڌيڪ هُوڳ سڙشي.
 28 ڪُوڙو شائيد ڪنم ٿي زاشي،

پڻ جيو هاس نٽه ڪون ڏٺه، اُو هميش هاس همپڙاوتو ريشي.

29 پُونڌا منڪ رو ناک لوسن را زم سٺه،

هاسو منڪ سوچي ويچارين پڳ پرڻه.

30 ايوي ڪوئي عقل، ڪوئي هزم ان ڪوئي مشورو نٿي،

جي پرميشور هومو اُويي هيڪه.

31 جنگ هارو گهوڙا تيار ڪريا زائھ،

پڻ جيت پرميشور را هات ۾ سٺه.

22 گهڻا ڌن ٿي وڌارڻه، ٺاڻوڪي نوموش سٺه،

هيم ان چونڌي ٿي وڌارڻه مون شون سٺه.

2 امير ان گريپ ايٺا وات ۾ هيڪ جيو سٺه،

جي ايئون ٻڌون رو ڪالڪ پرميشور سٺه.

3 هوشيار منڪ ڪترا نٽه ڏيڪين هٽائي زائھ،

پڻ ابوجه آڳڙ وويڏا زائھ ان نُقصون ۾ زائھ.

4 من رو گريپ ريوو، اي سٺه پرميشور رئي پيڪ.

ايٺا رو ايوزو ڌن ڌولت، مون شون ان جيون سٺه.

5 اوڙي هوري واتون ڪريا واڙا را رستا مانھ ڪونتا ان ڦاهي سٺه.

جيو آڀرا جيو رئي همپار ڪرڻه اُو هايا ٿي شيتنه رڻه.

6 ٻار نٽه اوٽا را ٻارڀن موئين اُو شيڪومڻ ڏٺه، جيا مانھ اوٽا رڻه ويو.

اُو ٻوڊاڀن ۾ پڻ اوڙنه مارڳ نئين زائھ.

7 ڏنئون گريپ مانھ راز ڪرڻھ،

ان قرض ليڏا واڙو قرض ڏيڏا واڙا رو ڳلوم سئھ.

8 جيو پونڌائي واوڻھ اُو ڏورووڻ لشي،

ان اوڻا را ڪروڙ رو ڳيڏيو پنگائي زاشي.

9 ڏن سئھ اُو جيو ڏيا رئي نظر ڪرڻھ،

ڪم تون اُو آپري روتي موئين ٿي گريپ نئھ ڏئھ.

10 نئولي ڪريا واڙا نئھ ڪاڍيا ٿي جهيڙو پڻ تري زائھ،

ھم جهيڙو جھڳڙو ان پڌنومئي ڪتم ٿي زائھ.

11 جيا نئھ آپرو من صاف راکوو وڻئھ، اوڻا رون هوئون مانھ ڏيا سئھ،

ان اُو پاڌشا رو دوست سئھ.

12 پرميشور ري اونڪيون علم رئي همپار ڪرڻھ،

پڻ ڊڳو ڏيڏا واڙا ري وات نئھ اوپيئي ڪرڻھ پري.

13 سست منڪ ام ڪئھ: ”ٻارو شينھ سئھ.

جي هُون ٻارو ڳيو تون مون نئھ ڪائي زاشي.“

14 زناڪار ٻارڙي ري واتون اونڌي کاڌ را زم سئھ،

هايا ۾ اُو پڙئھ جيا مانھ پرميشور رئي رينھ پڙئھ.

15 ڳونڌائي، ٻار را من ٿي ٻنڌال رئھ،

پڻ شيڪومڻ رئي هوئي، اوڻا ري ڳونڌائي نئھ پڳڙاوڻھ پري.

16 جيو گهڻو نقو ڪمايا هارو گريبون مانھ ظلم ڪرڻھ،

ان جيو اميرون نئھ توقا ڏئھ اُو ضرور ڪنگال ٿي زاشي.

عقل ري ٿيھ واتون

17 ڪونَ ڏينَ ڏاهون ري واتون هومپڙ!

ان مارا علم ري واتون منَ ۾ راکا!

18 هائي نائوڪو سئہ جي تُون هايون نئہ هيئہ راکئہ،

ان هائي هميش تارون هونون مانہ رئہ!

19 هووئہ، آز هُون تُون نئہ شيڪاڙونہ ريو،

زم تارو آسرو پرميشور مانہ هوئہ.

20 مئين تون هارُو نائوڪي صلاحون،

ان علم ري ٿيھ واتون ايئا هارُو لڪي،

21 زم تُون نئہ هاسائي ري واتون شيڪاڙون،

تون تُون اوئون نئہ جيئہ تُون نئہ ميليوہ، هاسائي ري واتون ڪي هيڪئہ.

هيڪ

22 ڳريپ نئہ ڳريپ زوئينَ مت ڦُر!

ان پنچائيت ۾ ڪيا ئي ڏڪون را مارل ٿي انيائي مت ڪر!

23 ڪم تون پرميشور اوئون رو پاھو لينَ وڌشي،

ان لوٽيا وازون رو جيو لوٽي ليشي.

ٻي

24 ڪاوڙ ڪريا وازا ٿي دوستي مت راکي!

ان جلدِي رينهايا وازا پيرو مت زائي!

25 متون تُون اوئا لار ويوا مڏئہ،

ان آپرا ڳڙا ۾ پاھي لئہ.

ٽرڻ

²⁶ تُون ڪيا رو زُمو مت لئه!

نڪو ڪيا قرضِي ۾ زومن پٽا!

²⁷ ڪم تون جي تُون ڪن پريا هارُو ڪئين نٿي،

تون اُو تارو کاتلو ئي ڪوهي ليشي.

چار

²⁸ تارا ٻاپ ڏاڏا ري ٻني را راکل ڏنگ ۾ جي مور ٿي نيشون ڪرل سئ،

اُونئون ۾ هير ڦير مت ڪر!

پونس

²⁹ ڪي تئين ڪياڪ ايوا منڪ نئه ڏيکيوھ، جيو آڀرا ڪوم ۾ ماهر سئ؟

اُو نونون منڪون رئي نئين پڻ پاڌشائون رئي شيوا ڪرشي.

سو

23 زئين تُون موتون منڪون پيڙو روٽي ڪاوا پيهئ،

تئين ضرور ڏيون ڏي جي تُون هومو ڪوڻ سئ.

² جي تُون کائو سئ، تون آڀرا ڳوا مانھ سرئي راک!

³ اُوئا رون نائوڪون تومون رئي لالچ مت ڪر!

ڪم تون اُو توم ڏڳو ڏيڏا هارُو سئ.

هات

⁴ امير ٿيا هارُو آپ مانھ هار مت ڪر!

هيوئي سوچ ساڏي ڏئ!

⁵ ڪم تون اُوئا دولت مانھ نظر ڪرتون ئي،

اُو هَمَرِي را زم آپري پونكون كولين آكاش هومئي اُوڌي زائھ.

آٺ

⁶ تُون مُوزِي منڪ ري گھري روٽئي مت ڪا!

ان اُوٽا رون نائوڪو تومون رئي لالچ مت ڪر!

⁷ ڪم تون اُو ايوو منڪ سئھ، جيو من ۾ روٽي را گِراھ گِراھ رو حساب راکئھ.

اُو تُون ٿي ڪئھ: ”ڪائين ڌراپ!“ پڻ اُوٽا رو من تُون هومو نٿي.

⁸ زتا گِراھ تئين ڪاڏا اُو تُون اُلٽي ڪري زائيه،

ان مِزموني هارو ميريوني واري واتون ازائي زاشي.

نو

⁹ مُورڪ هومي هَزم ري واتون مت ڪر!

ڪم تون اُو ٿاري واتون رو مون نئين راکئھ.

ڏھ

¹⁰ مور ٿي راکل ڪيتر را ڌنگ ۾ هيرا ڦيرئي مت ڪر!

ان ڪيا سوريا را ڪيتر مانھ قوضو مت ڪر!

¹¹ ڪم تون اُوٽا نئھ سڏايا وازو ايشور ڏاڍو سئھ،

ان اُو آپ تُون ٿي وڏشي.

اڳيارئھ

¹² ٿارو من شيڪومڻ هومو لڳاوا!

ان علم ري واتون مانھ ڪون ڏئھ!

ٻارئھ

¹³ ٻار نئھ شيڪومڻ ڏيڏا ٿي پاھو مت ڪر!

ڪم تون جي تون اُٿا نٿ هُوتِي ٿِي ماريه تون اُو مري نئين زائِه.

14 جي تون اُٿا نٿ هُوتِي ٿِي ماريه

تون اُٿا را جِيو نٿ نرڳ ٿِي پڇاويه.

تيرئ

15 مارا ڏيڪرا! جي تارو مَن عقل واڙو ٿيشي،

تون مارو مَن پڻ ڪُش ٿيشي.

16 ٿارا هوٺ زئيون ست ري واتون ڪرشي،

تون هُون اندر ئي اندر ڪُشي ملهاويه.

سئوڏئھ

17 تُون ڏوهاريون نٿ زوئين اُوئون مانھ ريشي مت پڙ!

تُون پورا مَن ٿِي پرميشور رئي پيڪ راک!

18 ڪم تون آيا واڙا توڻا م تُون هارو شيرڙا ڪلي زاشي،

ان ٿارئي آس نئين ٿوئڻه.

پنرئ

19 مارا ڏيڪرا! هومپڙ ان عقل واڙو ٿئ!

تُون آپرا مَن نٿ هيا شيرڙا مانھ ويوراو!

20 تُون شرابيون پيڙو مت پڙي!

نڪو وڙي مونھ رئي لالچ ڪريا واڙون پيڙو!

21 ڪم تو شرابي ان ڪاڻو ڪنگال ٿي زاشي،

ان سُستِي اُوئون نٿ شينٿرا پيراوشي.

هُوڙَئَہ

22 تارا ٻاپ رئي وات ھوميڙ! اُو تارو ٻاپ سئ، تُون اُوئا رو ڏيڪرو۔

تاري مان را گھريڏاڀڻ ۾ اُوئا نئ گھت مت ھزم!

23 ھاس نئ پروميا ھارُو آڀرو ٻڌوئي ڪئين ڏئ! اُوئا نئ مت ڳماو!

ان ھمروم عقل، شيڪومڻ ان ھزم نئ پڻ۔

24 ھاس مانھ وويڏا واڙا رو ٻاپ الھائي راضي ٿيشي،

ان عقل واڙا رو ٻاپ پڻ ڪُشي ڪرشي۔

25 آڀرا مان ٻاپ نئ ڪُش راڪ!

تُون آڀري مان نئ جيئئ تُون نئ زلم ڏيڏو ڪُش راڪ!

ھترئَہ

26 مارا ڏيڪرا! تارو مَن مُون نئ ڏئ!

ان تاري اونڪيون مارا شيرڙا مانھ ڏيون ڪرئ!

27 ڦرتياڙ اُونڌئي کاڌ سئ،

ان پرناري ھوڙئي ڪائي سئ۔

28 ھائي لوتيا واڙا را زم تاڙ ۾ پيھئ،

ان ڏڳو ڏيڏا واڙون منڪون ۾ واڌارو ڪرئ۔

اڍارئَہ

29 ڪُون ڏورووڻ ۾ سئ؟ ڪُون ڳڻتيون ۾ سئ؟

ڪُون جھڳڙالو سئ؟ ڪُون ڦريادي سئ؟

ڪُون راھ ڳڻا گھائيل ٿيوھ؟ ان ڪيا ري اونڪيون راتي سوڙ سئ؟

30 ھائي اُو سئ جيا ڌير ھوڏي ڌارُو پيھ،

ان نشا واڙا ڌراڪ رس ري ڳوت ۾ رٿه.

³¹ ڌراڪ رس هومو زوئي مت! پيالا ۾ ڪيو لال لال ڏيڪيام آوڻه!

پيدا ۾ ڪيو مينو مينو لاڳهه!

³² پڻ پيدا ڪيڙ هائي ايرُو را زم ڪڪي زائِه،

ان هاپ را زم ڏسي لئه.

³³ ٿاري اونڪيون عجيب عجيب شينهنون پاڙشي،

ان تُون آڀرا من ٿي اوڙي هوڙي واتون ڪريه.

³⁴ ان تُون نئه ام لاڳشي جي تُون سُمونڊ را وس ۾ هُوتو پڙيوه،

ڪا پيڙا ۾ لاڳل ٿمپ ري سوتي مانه.

³⁵ تُون ام ڪيه جي: ”منڪي مُون نئه ماريو ه پڻ هُون گهائيل نه ٿيو.

اُوئي مُون نئه ڪوٽيو پڻ مُون نئه ڏوڪ ئي نه ٿيو.

مُون نئه ڪپر نٿي جي مُون نئه ڪئيون هوش آوشي.

زئيون پڻ مُون نئه هوش آيو تون هُون وڙي پي.

اوڳيه

24 تُون پُونڌون منڪون جيوو ٿيو مت ڪري!

ان اُوئون پيرو ربا رو ويچاري پڻ مت!

² ڪم تون اُوئا رون منون ۾ ظلم ري رٿائون سئه،

ان اُوئون را هوٺ وڍاڙيا واري واتون ڪرئه.

ويه

³ عقل ٿي گهر نهئِه،

ان هُزم ٿي اُوپو رئه.

4 علم ٿي ڪمرون ۾ قيمتي شينهنون،

ان رُوپاڙو شيمونَ پيڙو تڏه.

ايڪويه

5 عقل واڙو منڪ ڏاڍو سء،

ان علم واڙو ٻروون ٿيتو زاشي.

6 ڪم تون نائوڪي صلاح ٿي منڪ جنگ ڪري هيڪڙه،

ان جنگ اُو ئي جيتڻه جيا ڪن نائوڪا صلاح ڪار گهڻا سء.

ٻاويه

7 عقل پوڙا ري پوهچ ٿي شيتڻه سء،

ان اُو پنچائيت ۾ آڀرو مونڊو نٿي ڪولي هيڪتو.

ٽيويه

8 پُونڌي رٿائون ڪريا واڙو موٽو ڦڏائي ڪيوراڻي.

9 پوڙا منڪ ري رٿائون ڏوه سء،

ان منڪون نء نڦرت سء نٺولي ڪريا واڙا ٿي.

چوويه

10 جي تون ڏورووڻ رء توء هيمت هاري زاء،

تون هائي ٿاري ڪمزوري رئي نيشونئي هوشي.

پنجويه

11 جيا موت رء حواله ڪريا زاء ربا اوئون نء سڏاؤ!

ان جيا ٿڙتا ٿڙتا ڪسائي هوما زاء ربا اوئون نء پڇاؤ!

12 جي تون ام ڪيھ: ”امون نء ايٺا وات رئي ڪٻر ئي نٿي.“

تون تون ياد راکي جي منون نئه زوڻيا وارو ٻڌوئي ڪئين زوڻئھ-

تون تارا جيو رئي همپار ڪريا وارو هائي نئي زوڻتو؟

او هر هيڪ منڪ نئه اوڻا را ڪوم رو ايوزو ڏيشي-

چويه

13 او مارا ڏيڪرا! شيڪومڻ مڌ را زم مينئي سئھ-

مڌ را مينارا ٿي سوتئي مڌ ڪيوئي نا مينئي سئھ همريئم شيڪومڻ تاري

حياتي هارو سئھ-

14 تون هزمي زا جي عقل پڻ،

تارا جيو هارو مڌ را زم مينئي ان نائوڪئي سئھ-

ان جي هائي تون نئه زڙي زائھ تو آيا وارا توڻا ۾،

تون هارو رستا کلي زاشي ان تارئي آشا نئين ٿوتئھ-

ستاويه

15 او پونڌا منڪ! تون هاسا منڪ را گهر مانھ حملو ڪريا هارو وجه مت ڳوت!

اوڻا را آروم رئي جڳا تپاه مت ڪر!

16 هاسو هات وار پڙئھ پڻ توئي اونين اوپئھ،

پڻ پونڌو منڪ ڏوروڻ ۾ پڙبو رئھ-

اناويه

17 زئين تارو ڏشمڻ پڙي زائھ تو تون ڪش مت تئھ!

جي او نيڌو ڪائين پڙئھ تو تارو من راجي نه تئھ!

18 ام نه تئھ جي هائي زوئين پرميشور نئه نيڪ نه لاڳئھ،

ان تارا ڏشمڻ ٿي اوڻا رئي ڪاوڙ اوتري زائھ-

اُوتِيه

¹⁹ پُونْدون منكون ري كري ريشي مت بڙ!

پُونڌا كوم كريا وازون ري كري ريس مت ڪر!

²⁰ ڪم تون آيا وازا توڻا مانھ پُونڌون را رستا پند ٿي زاشي،

ان پُونڌون رو ڏيوو اوزھائي زاشي.

تِيھ

²¹ مارا ڏيڪرا! پرميشور ان پاڌشا ٿي پيا!

ان پڳاوت ڪريا وازون ٿي پاھو ڪر!

²² ڪم تون اُوتون مانھ اوچئي آقت آوي پڙشي.

پرميشور ان پاڌشا را پاھا ٿي آيا واري آقت رئي ڪين ڪڀر نٿي پڙئي.

عقل وازون ري ڪيتي

²³ اي پڻ عقل وازون ري ڪيتي سئ.

قينصلا ۾ ڪيا پڻ هڪا رو پاھو ليوو نيڪ نٿي.

²⁴ جيو پُونڌا نئھ ام ڪئھ: ”تُون ھاسو سئ.“

ھم ڪريا وازا نئھ منڪ پتشي ان قومون اُوت ٿي نقرت ڪشي.

²⁵ جيا پُونڌا منڪ نئھ سزا ڏئھ، اُو ڪُش ريشي،

ان اُوتون نئھ گھڻي آش زڙشي.

²⁶ جيو ھاسي وڙندئي ڏئھ،

اُو ھاسو پريم ڏيڪاڙئھ.

²⁷ پيرهين ٻارليا كوم نئھ پورو ڪر!

آپري ٻني رو كوم پورو ڪرين پسئھ آپرا گھر نئھ ناو!

28 آڀرا پاڙوشي رڻه ڪَلاڦ ڪُوڙي هاڪ مت ڏئ!

ان آڀرون هونون ٿي ڪُوڙ مت ٻول!

29 ام مت ڪئ: ”هُون اُوئا ٿي ڀڏلو ليھ۔“

زم اوئھ مون ٿي ڪريوھ، هُون اُوئا ٿي همروم ڪريھ۔“

30 هيڪ وار هُون سُست منڪ را ڪيتر ڪن ٿي،

ان اُوئا پي عقل را انگُورون را ٻاگھ ڪن ٿين مٽيو۔

31 اوئھ زوئوئھ تون ٻڌيل ڪنڊيرا ٿي ڪنڊيرا سئ،

ان ٻڌي ٻئي ڪونتاري ويلڙي ٿي ڍڪائي ڳيھ۔

ٻني رڻه چوڌاري جي پوئون رڻي ناول پينت هئي،

اُو پڻ ڊهي ڳئي ٿي۔

32 هائي ٻڌوئي زوئين مئين هيا مانھ ڌيون ڪريو،

ان هيا ٿي سڀق شيڪيو۔

33 هوئھ جي تون ام ڪيھ: ”ٿوڙوڪ اُونگھائي ليون!“

ٿوڙيڪ وار اونڪ ميسي ليون! ٿوڙي ڌير هزون آڏو پاھو ڪري ليون!“

34 تون ڳرٻت سور را زم تون مانھ آوي پڙشي،

ان موٽاڳي ڏاڙيل را زم تون مانھ حملو ڪرشي۔

سليمون ڀاڏشا ري پڙي ڪيٽي

25 اي پڻ سليمون ڀاڏشا ري ڪيٽي سئ۔ اي ڪيٽي يھوداھ را ڀاڏشا حَڙقياھ ري منڪي اُتار ڪري ٿي۔

2 ايشور رو مون ڳيٻت راز ۾ سئ،

ان ڀاڏشائون رڻي شون راز نئھ ڳوتيا ۾ سئ۔

³ زم اي کبر پاڙو وس ٿي ٻارو سٺ،

جي آڪاش ڪتو اونسو سٺ ان زمئي ڪٽي اوندڙي،

همروم پاڌشائون رو من سٺ.

⁴ چونڌي موئين ٿي ڪٽ ڪاڍو پرو

تو هونارو اونا ٿي نائوڪا هونت ناوي هيڪه.

⁵ پاڌشا ڪن ٿي پوندون نٺ ڪاڍو پرا،

تون پاڌشا رئي گهاڙي هاس مانھ ريشي قائيم.

⁶ پاڌشا هومو آڀ نٺ موتو مت هزم!

ان موتون را ماڳ مانھ مت ٻيھ!

⁷ ڪم تون موتون منڪون هومو جي ڪوئي تون نٺ ام ڪٺ:

”تمي ايٺه اونسو آوين ٻيھو!“ هائي ايٺا ٿي وڌارن سٺ،

جي ڪوئي تون نٺ ام ڪٺ: ”تون اونٿه زائين نيسو ٻيھ!“

⁸ پنچائيت ۾ زايا رئي تڪڙ مت ڪر!

جي اوٿه تارو پاڙوشي تون نٺ لازي مارن، تون پسٺ ڪي ڪريھ؟

⁹ تون آڀرا پاڙوشي ٿي روڳو تارا ماملا مانھ وات ڪر!

ڪياڪ ٻيڙا رو راز مت ڪول!

¹⁰ ام نه ٿه جي ڪوئي هومپڙه ان او تون نٺ لازي مارن،

ان ٿاري پڌنومي ري واتون ڪتم نئين ٿه!

¹¹ توڻو زوئين ڪرل وات ام سٺ،

زم چونڌي ري ٿاري ۾ راکل هيم را صوف.

¹² ديون ڏيڏا واڙا هارو عقل واڙا رو ڌڙڪو،

هيم رئي وارڪئي ان هاسا هيم رو هونت سٺه.

¹³ جيو ايمونڌاري ٿي نياپو ڏٺو، اُو آڀرا ميليا واڙا هارو ام سٺه،

زم لبارا ري مڏ ۾ ڀرڻ رو تايو پوئي،

ڪم تون اُو آڀرا مالڪ را من نٺه هڪ ڏٺو.

¹⁴ جيو ڌاڙ هٽو ان توقو ڏيڏا رو ڪوڙو وائڏو ڪرڻو،

اُو وگر مي واڙا واڙا ان وائيرا را زم سٺه.

¹⁵ ڏيرج ڪريا ٿي آڳيوون راضي ٿي زائو،

ان ڪومل زبون ڏورام ڏورو ڪوم پڻ ڪري هيڪڻو.

¹⁶ جي تون نٺه مڏ زڙه تون اٽئي ڪائي جي هزم ٿي هيڪڻو.

ام نه تٺه جي تون گهٽئي ڪائي زائو ان اُلتئي تٺه.

¹⁷ وار وار آڀرا پاڙوشي ري گهري مت زا!

ام نه تٺه جي اُو پيزار ٿي زائو ان تون ٿي نفرت ڪرڻو.

¹⁸ جيو آڀرا پاڙوشي رٺه ڪلاڦ ڪوڙئي هاڪ پورڻو،

اُو پالا، ترؤٿار ان تيز تير را زم سٺه.

¹⁹ ڏوروون رٺه توڻه ڏڳو ڏيڏا وارا مانه پروسو ڪروو ام سٺه،

زم پنگال ڏونت ان اوتل پڳ.

²⁰ من را ڏڪي منڪ هومو ڳيت ڳاووو ام سٺه،

زم تايو ۾ ڪياڪ را لوگهڙا اُتارو

ڪا ٻڙل مانه لُون ٻڙڪوو.

²¹ جي تارو دشمن پوکو سٺه تون اوتو نٺه روتئي ڪوراو!

ان جي اُو ترهو سٺه تون اوتو نٺه پوئي پيئارا!

²² تارڻه هيويئي پلائي ڪريا ٿي مونَ اُو آڀري ڏسڻي ٿي لازي مرڻ،
ان پرميشور تون نڻه اِيوزو ڏيشي.

²³ زم اوتر رو وائيو مي لياوئھ،
همروم ڳلا ڪريا واري زبونَ موندا نڻه ڪاوڙ ڏيوراوئھ.
²⁴ جهيڙالو ڏوشي پيو گهر ۾ ربا ٿي،
گهر ٿي بارو ريو وڌارڻه نيڪ سڻه.

²⁵ شيئا را ملڪ ٿي اول ڪشي رئي ڪبر ايوئي سڻه
زم ترها منڪ هارو ٿاڍو پوئي.

²⁶ هاسا نڻه پونڌا را سنگ ٿي رنگ لاڳو ام سڻه،
زم ميڙو نيرو ان ڏوڙو هن.

²⁷ زم گهڻي مد ڪاو نيڪ نٿي،
همروم گهڻا مونَ شونَ رئي آشا ڪرو نيڪ نٿي.

²⁸ جيو آڀرا منَ نڻه قابو نٿي راکتو،
اُو پڙل ڪوت ان تپاه ٿيل شهر را زم سڻه.

26 زم اُونارا ۾ ڀڙڀڙو ان لبارا ۾ مي ورهوو نٿي سونهتو،
همروم مُورڪ نڻه پڻ مونَ شونَ نٿي سونهتو.

² وڳر ڪوئي ڏوه ڪريا ووڻو ڏيڌل هراپ ام سڻه،
زم ايل اول اوڏنئي سڪلي ڪا پڌڪي هڪا ماڳ نٿي پيهيئي،
همروم پيڏوهي منڪ مانھ ھٿل پت ماڳي نئين لاڳتھ.

³ زم گهوڙا هارو هاپڪو ان ڳڏيڙا هارو لڳوم،
همروم مُورڪ رون پئون هارو ڌوڪ سڻه.

4 مُورڪ نئه اُٿا ري ڳونڌائي پرموئنه وڙندئي مت ڏئه!

ام نه تئه جي تُون پڻ اُٿا جيوو ٿي زائه!

5 مُورڪ نئه اُٿا ري ڳونڌائي پرموئنه وڙندئي ڏئه!

ام نه تئه جي اُو آڀرا آپ نئه عقل وازو هَزمئه!

6 جيو مُورڪ هات نياپو ڏي ميلئه،

اُو آڀرا پڳ مانھ ڪوٽاڙئي هئئه ان جھير رو پيالو پيئه.

7 زم مڍا منڪ رئي تونڳ مڍڪائھ،

همروم مُورڪ را مونڍا ۾ ڪيٽئي.

8 مُورڪ نئه مونَ ڏيوو ام سئه،

زم ڳوڻن ۾ ڳورو ٻوندو.

9 زم ڪياڪ ڏاروڙيا را هات موئين ڪونتازو ڏينگر،

همروم مُورڪ را مونڍا ۾ ڪيٽئي.

10 جيو مُورڪ نئه ان واتاڙو نئه ڪوم مانھ راکئھ،

اُو وڳر رتا تير هئئه ان ڪياڪ نئه گهاڻيل ڪرئھ.

11 زم ڪُوترو اُوگهرزين وڙي ڪائھ،

همروم مُورڪ وڙي وڙين ڳونڌائي ڪرئھ.

12 ڪي تئين ڪياڪ ايوا منڪ نئه ڏيڪيو جيو آڀرا آپ نئه عقل وازو هَزمئه؟

هايا ٿي وڌارئہ مُورڪ ڪن آشا سئه.

13 سُست منڪ ام ڪئھ: ”ٻارو شينھ اُڀيوھ.

هوئہ! رستا مانھ شينھ سئه.“

14 زم ڌروازو انجيس مانھ ڦرئھ،

همروم سُست منک آپرا وسوڻ مانھ آريتئھ۔

15 سُست منک آپرو هات کاڌا ري ٿاري ۾ نوڪئھ،

پڻ کاڌو مونڊا هُوڌي لي آوتون ٿاڪئھ پرو۔

16 سُست منک آپرا آپ نئھ ايوو عقل واڙو هَزمئھ،

جيو نِيڪ وڙندئي ڏيڌا واڙا هات منک جيا عقل واڙا نئي۔

17 جيو ڌاريون منکون را جهيڙا ۾ پڙئھ،

اُو اُوئا منک را زم سئھ جيو رستا مانھ ڪوترا نئھ ڪون ۾ زهالئھ۔

18 جيوو ڳوندو منک ٻڙتا تير ڦڳاڙئھ،

ان موت را تير هئئھ۔

19 ايوو اُو منک سئھ جيو آپرا پاڙوشي نئھ ڏڳو ڏئھ،

ان وڙي ام ڪئھ: ”هُون تون مشڪري ڪرتو تو۔“

20 جي ايندئي نه هئھ تو ڏيوتا اوزهائي زائھ،

همروم جي پيزا رئي ڳلا نه ڪرئھ تون جهيڙو ڪتم ٿي زائھ۔

21 زم تئڪون مانھ ڪينئارا ان ڏيوتا ۾ ايندئي،

همروم جهڳڙالو جهيڙو وڌاريا هارو سئھ۔

22 ڳلا ڪريا واڙا ري واتون هواڌ واڙا کاڌا را زم سئھ،

ان اُو مَن موئين اُونڌي اوتري زائھ۔

23 ميني واتون ان مَن ۾ پليٽائي اُوئا ڪوڙا نومڙا را زم سئھ،

جيا مانھ ڪوڙي چونڌي رو پوڻي سڙاول سئھ۔

24 ڏشمڻ را مَن ۾ ڏڳو سئھ،

پڻ آپرئھ مونڊئھ نئي ڪيتو۔

²⁵ زئيون اُو نائوڪي نائوڪي واتون ڪرڻ تون اُوئا مانھ پروسو مت ڪري،

ڪم تون اُوئا رو من پُونڌاڻي ٿي پرال سڻهـ.

²⁶ پلڻه اُو هوشيارِي ٿي ڪوڙ ٻولين پُونڌاڻي ري واتون هٽائڻه،

توئي پڻ اُوئا ري پُونڌي واتون منڌري هومي ساوي ٿيشيـ.

²⁷ جيو ڪاڏ ڪوترشي اُو آپ ئي اُوئا مويين پڙشي،

ان جيو پڙ ريڙوشي اي هاڳي پڙ هيا نڻه ڦيهلشيـ.

²⁸ ڏڳو ڏيڏا واڙي زبون را دشمن اُو سڻه، جيا نڻه اُوڻه گهاٽيل ڪرياه،

ان ميني ميني واتون ڪريا وارو مونديو تپاه ڪرڻهـ.

27 هَواري جئين ڪئين تون ڪريه، اُوئا را پارام پٽاڪون مت هن!

تون نٿي زوڻتو جي هڪا ئي ڏي ۾ ڪي ٿي زائڻهـ.

² پيزا منڪ تارا وڪوڻ ڪرڻ پڻ تارو مونديو نئين!

ڌاربا منڪ ڪرڻ پڻ تارا هوڻ نئين!

³ پڙ ڳرو سڻه ان ريتي اُوئا ٿي ڳري،

پڻ پوڙا را پاها رئي ڏڪ تڪليپ پرڏاشت ٿي ٻاري سڻهـ.

⁴ ڪروڌ ظلم سڻه ان ڪاوڙ ٻوڏ،

پڻ ساڙ هومو ڪوڻ اُويي هڪڻهـ.

⁵ ڪياڪ نڻه مونڊا مانھ هاس رو ڪيوو ايئا وات ٿي وڌارڻه سڻه،

جي من ۾ پريم راکوو پڻ ماڻ ريوـ.

⁶ دوست رئي مار هاسا پريم رئي نيشوني سڻه،

پڻ روڳو والا ليڏا وارو دشمن سڻهـ.

⁷ جيا رو پيت پرال سڻه اُوئا نڻه مذ پڻ نٿي وٽي،

ان پوکا ننه کارئي شينه پڻ مينځي لاڳهه.

⁸ آپرا وتن ٿي شيتنه ربا وارو منک ايوا پکي را زم سئه،

جيو آپرا ماڙا ٿي شيتنه سئه.

⁹ تيل ان عطر ٿي من ننه سرهائي زڙهه،

همروم هاسا دوست را مشوره ۾ مناس سئه.

¹⁰ آپرا دوست ان آپرا باپ را دوست رو سات مت ساڏا!

آپري ڏوروون رون ڏيئون ۾ آپرا ذات پائي را گهر هومو پند مت ڪر!

شيتنه ربا وارا پائي ٿي ڏوڪڙو ربا وارو دوست وڌارنه سئه.

¹¹ مارا ڏيڪرا، عقل وارو ٿئه! تون مارو من ڪش ٿئه!

ان هون اوئون ننه وڙندڙي ڏي هيڪون، جيا مارئي پيعزئي ڪرئه.

¹² هوشيار منک ڪترا ننه ڏيڪين هتائي زائه،

پڻ ابوجه آڳڙ ويدا زائه ان نقصون ۾ زائه.

¹³ جيو ان زوڻ منک ۾ زومن ٿئه ڳروي راکين اوئا را لوگهڙا ليو را!

ان جيو ڌاريا ۾ زومن پڙهه اوئا ننه بندي ناوو پرو!

¹⁴ جيو هوار رو ويلو اونين موتي رڙ ڪرين آپرا پاڙوشي ننه آشپرواڏ ڏهه،

تون پاڙوشي اوئا ننه پت هڙمهه.

¹⁵ جهيڙالو ڏوشي ايويي مصيبت سئه،

جيو مي رون ڏيئون ۾ لاڳينو ڦڙي ڦڙي ورهيا وارو مي.

¹⁶ اوئا ننه هڙماووو ام سئه زم وائيرا ننه زهالوو،

ڪا تيل رئي منڪي پروو.

¹⁷ زم لو، لو ننه تڪو ڪرئه،

همروم منک آپرا دوست نئه.

18 جيو انجیر را وڼ رئي همپار کرئه، اُو اُوئا وڼ رو میوو کاشي.

ان جيو آپرا مالک رئي شيوا کرئه، اُوئا نئه مون زرتشي.

19 زم پوڼي ډر منک را مونډا جيوو مونډو ډيکائه،

همروم منک را من ټي منک آپ ډيکائه.

20 منک مرتا زائه، پڼ پتار ان نرگ نټي پراتا.

منک ري اونکيون پازتي زائه، پڼ منک رئي سک کيډي پورئي نټي ټينټي.

21 زم چونډي ري پرک هارو کرو ان هيم هارو پڼي سئه،

همروم منک هارو اُوئا را وکوڼ سئه.

22 تون پوزا منک نئه پلئه اناز پيرو نيگي ډر هومبلا ټي کوټ،

توئي پڼ اُوئا رئي گونډايي اُوئا ټي ډار نئين تئه.

23 او ډتار! آپري ريډيون نائوکئه نمونته همپار!

ان آپرو من آپرا مال را ډڼ ډر لگاوا!

24 کم تون ډن هميش نټي ربتو،

ان مځت پڼ هميش پادشا را اولاد نئه نټي زرتو.

25 گاه وايئه ان وزي اوگي آوئه،

ان ډونگرون مانه سارو زرتئه.

26 چيلا تارون لوگهټرون هارو،

ان باکرا کيتر ويساتا ليډا رو مول سئه.

27 باکريون رو ډوډ تاري اکائي را کاډا هارو،

ان تاري بونيون را گزر هارو گهټوئي سئه.

28 پُونڌا لار پلئ ڪوئي نه هونءِ توئي اوڻياڳهه،

پڻ هاسا پڙوڪا شينھ را زم ڏلير سئ.

² مُلڪ ۾ ڏوهون ري ڪري آڳيوون گهڻا ٿي زائھ،

پڻ هَرمو ان علم واڙو منڪ مُلڪ نئھ گهڻو نائوڪو ويراوئھ.

³ ڳريپ مانھ ظلم ڪريا واڙو ڪنگال،

گهاتو مي سئھ جيو ڪڻڪ رو ڏوڻو پڻ نٿي ساڌتو.

⁴ نيئھ شاستر مانھ نه ووياءِ واڙا پُونڌون را وڪوڻ ڪرئھ،

پڻ نيئھ شاستر مونيا واڙا هايون رو مُقابلو ڪرئھ.

⁵ پُونڌا منڪ نيائي نئھ نٿي زوڻتا،

پڻ پرميشور رئي طلب ڪريا واڙا ٻڌو ڪئين زوڻئھ.

⁶ سڌا مارڳ مانھ ووياءِ واڙو ڳريپ،

آڏا اوڻيا مارڳ مانھ ووياءِ واڙا ڌنووَن ٿي وڌارئھ سئھ.

⁷ شيڪومڻ مانھ ووياءِ واڙو ڏيڪرو هَرمو سئھ،

پڻ کائو منڪون رئي سنگت ڪريا واڙو آڀرا ٻاپ رو مون پاڙئھ.

⁸ جيو اڙايو وياز لين آڀرئي ڌولت وڌارئھ،

نيٺ اوڻا رئي ڌولت اوڻا نئھ زڙشي جيو ڳريپون مانھ ڏٿيا ڪرئھ.

⁹ جيو نيئھ شاستر نئھ هومپريا هارو آڀرا ڪون پند ڪرئھ،

ايشور نئھ اوڻا ري پراتنا ٿي هُوڳ سڙئھ.

¹⁰ جيو سڌا مارڳ مانھ ووياءِ واڙون نئھ،

ڪراپ مارڳ مانھ ڦيروين ٿيڙئھ،

او آپ آڀري ڪوتل ويري موئين پڙئھ.

پڻ سڌا وويڌا وازون نئہ نائوڪي وراثت زڙشي۔

11 دنوونَ آپري نظر ۾ آپ عقل وازو سئہ،

پڻ اُو گريپ جيو هڙمو سئہ، اُوئا نئہ اوڙڪي لئہ۔

12 زئيون ڪوئي هاسو منڪ ڪتئہ تون الهائي دُوم ڌام تئہ،

پڻ زئيون پُونڌو منڪ سڙئہ تون منڪ هوئي پاڳي زاشي۔

13 جيو آپرون ڏوهون نئہ هتاڙئہ اُو ڪامياپ نئين تئہ،

پڻ جيو هونڪارئہ ان ساڌي ڏئہ اُوئا مانھ ڏيا تيشي۔

14 ڏن سئہ اُو منڪ جيو هميش ايشور رئي پيڪ راکئہ،

پڻ جيو آڪڙ ڪرينَ آپرو منَ ڏاڍو ڪرئہ اُو ڏورووڻ ۾ پڙشي۔

15 گريپ منڪون مانھ پُونڌو آڳيوون،

هونڪر ڪرتا شينھ ان پوکا رچ را زم سئہ۔

16 پي عقل آڳيوون انياڻي ڪرينَ موٽو ظلم ڪرئہ،

پڻ جيو ڳلت نمونا ٿي نقو ڪمايا ٿي هوڳ ڪرئہ اُوئا رئي زمار وڌي زاشي۔

17 جيا را ماتا مانھ ڪياڪ رو کُون سئہ،

اُو مرتو هوڏي پاڳتو ريشي، اُوئا نئہ ڪوئي سات نہ ڏئہ!

18 سڌا رستا مانھ وويڌا وازو پچي زاشي،

پڻ آڏا اُوپتا رستا مانھ وويڌا وازو اوچتو پڙي زاشي۔

19 آپري بني ۾ ڪمايا وازو پيت پرين روٽي ڪاشي،

پڻ ازائي واتون لار وويڌا وازو پوکي مرشي۔

20 ايمونڌار منڪ نئہ الهائي آش زڙئہ،

پڻ جيو دنوونَ ٿيا هارو تڪڙ ڪرئہ، اُو سزا ووٽو نئين رئہ۔

²¹ ڪيا هڪا رو پاھو ليوو نڪ نٿي،

پڻ ڪئينڪ منڪ روٽي ري ٽڪري ھارو ڏوھ ڪرھ۔

²² ڪنجوس منڪ ڏن پيڙو ڪريا ھارو آڪرو ٿھ،

پڻ او نٿي زوٽو جي ڳرٻت اوٿا نھ وڪوڙي ليشي۔

²³ نيٺ گھڻي ڏٿيا ميني ميني واتون ڪريا وارو مانھ نئين،

پڻ ڌڙڪا ڏيڏا وارا مانھ ٿيشي۔

²⁴ جيو آڀرا مان ٻاپ نھ ڦرھ ان ام ڪھ: ”ھائي ڏوھ تون نٿي۔“

ھائي تپاھ ڪريا وارون رو ساڻي سھ۔

²⁵ لوڀي منڪ جھيڙا ڪراوھ،

پڻ جيا رو ڀروسو پرميشور مانھ سھ، او ڪشحال ٿيشي۔

²⁶ جيو آڀرا آپ مانھ ڀروسو راکھ او مورڪ سھ،

پڻ جيو عقل ٿي وھ او پڇي زاشي۔

²⁷ ڳريون نھ ڏيڏا وارو موٽاڳ نئين ٿھ،

پڻ اونڪيون ميسيا وارو پتل ٿيشي۔

²⁸ زئيون پونڏا اونھ تون منڪ ھٽائي زائھ،

پڻ زئيون او تپاھ ٿي زائھ تون ھاسا منڪ وڌي زائھ۔

29 جيو وار وار ھاڪل ھوميرين اڪڙ نٿي ساڌتو،

او اوچتو پريآڌ ٿي زاشي ان وڙي او ڪيڏي نئين سڌرھ۔

² زئيون ھاسا گھڻا ھوھ تون منڪ ڪش ٿھ،

پڻ زئيون پونڏا منڪ راز ڪرھ تون منڪ نيھاڪا نوڪھ۔

³ جيو عقل ٿي پريم راکھ او آڀرا ٻاپ نھ ڪش راکھ،

پڻ جيو ڦرتياري ٿي واسطو راکڻھ اُو مال ملڳت اُوڏاڙڻھ۔

4 انصاف ٿي پاڏشا مُلڪ نئھ قائم راکڻھ،

پڻ رشوت کاڌا واڙو مُلڪ نئھ تپاھ ڪرڻھ۔

5 آپرا پاڙوشي ٿي ميني ميني واتون ڪريا واڙو،

اُوئا رون پڳون ھارو جال ھڻڻھ۔

6 ڏوھاري منڪ آپرا ڏوھ ۾ ڦاٿي زاشي،

پڻ ھاسا ڳيت ڳاوڻھ ان ڪُشي ڪرڻھ۔

7 ھاسو منڪ ڳريپون را حق زوڻڻھ،

پڻ پُونڌا نئھ ھيوِي زوڻ رڻي ھزم نٿي۔

8 نٺولي ڪريا واڙو ڳوم ۾ ڳوڙ ڪراوڻھ،

پڻ عقل واڙو مانار ڪراوڻھ۔

9 جي ڪوئي عقل واڙو ان ڳونڌو منڪ پنچائيت ۾ زائھ،

تون ڳونڌو ڪاوڙشي ان نٺولي ڪرشي، ھم ھائي مسلو ڪتم نئين ٿئھ۔

10 ڪُونِي منڪ سڌو ووڍا وارا ٿي نِڦرت ڪرڻھ،

اُو ھاسا منڪ رو جيو ليوا ڪرڻھ۔

11 مُورڪ آپري ڪاوڙ ڏيڪاڙڻھ،

پڻ عقل واڙو ڪاوڙ نئھ پي زائھ۔

12 جيو رازا نڳي واريون واتون مانھ ڪون ڏئھ،

تون اُوئا را ٻڌائي شيواڌاري پڻ نڳ ٿيشي۔

13 ڳريپ ان ظلم ڪريا واڙو ھيڪ وات ۾ ھيڪ جيو سئھ،

پرميشور ھايون پيئون نئھ اونڪيون ۾ سوجھرو ڏيڏوھ۔

14 جيو پاڌشا هاسائي ٿي گريپون رو نيا ڪرڻ،

اُوئا رئي گهاڙئي قائم ريشي.

15 هوئي ان هاكل عقل ڏڻ،

پڻ جي ٻار نڻ هاكل نه ڪرو تون آڀري مان نڻ لازي مارشي.

16 زئيون پُونڌا منڪ گهڻا هوڻ تون ڏوه پڻ گهڻا ٿڻ،

پڻ هاسا هايون رئي تپائي پاڙشي.

17 آڀرا ڏيڪرا نڻ شيڪومڻ ڏڻ تون اُو تون نڻ آروم ڏيشي،

ان ٿارا جيو نڻ ڪش ڪرشي.

18 ايشور را ڏرشن شيوا منڪ آڀري مرضي مانھ وڻ،

پڻ ڌن سڻ اُو جيا نيئم شاستر مانھ وڻ.

19 نوڪر واتون ٿي نٿي سڌرتا،

اُو هڙمڻ پڻ ڌيون نٿي ڏيتا.

20 ڪي تئين ايوو منڪ ڏيڪيو جيو وگر سوچ ٻولڻ؟

هايا ٿي وڌائڻ مورك نڻ سڌريا رئي آشا سڻ.

21 جيو آڀرا ٻونا نڻ نونو هوتون ئي لاڏ ۾ پاڙڻ،

اُو نيٺ پڇاڙي ۾ اُوئا هارو نقصون وازو ٿيشي.

22 ڪروڌ ڪريا وازو جهيڙا ڪراوڻ،

ان رينھيتيڙا ٿي گهڻا ڏوه ٿڻ.

23 منڪ رئي وڌائي اُوئا نڻ پت مانھ پاڙشي،

پڻ مَن رو گريپ مون پرومشي.

24 جيو سور رئي سنگت ڪرڻ اُو آڀرا جيو رو ڏشمڻ ٿڻ.

اُو هُون ڪاڻھ پڻ ھاس نٿي ڪرتو۔

25 منڪون ٿي پيڻا يا وارو ڦاھي ۾ ڦاڻنھ،

پڻ جيو پرميشور مانھ پروسو ڪرڻھ، اُو ھمپاڙ ۾ ريشي۔

26 گھڻا منڪ آڳيوون ٿي اي آشا راکڻھ جي اُو ايئون رو پاھو لئھ،

پڻ ڦينصلا پرميشور را پاھا ٿي تئھ۔

27 ھاسون منڪون نئھ پيئمونون ٿي ھوڳ سڙئھ،

پونڌون نئھ سڌا مارڳ مانھ وويڏا وارون ٿي۔

اڄور ري ڪيٽي

30 اي ڪيٽي ايشور را پاھا ٿي يا ڦا را ڏيڪرا اڄور نئھ زڙي، ان اڄور اي واتون اتي ايل ان اڪال نئھ ڪيڏي،

2 ”هُون منڪ نئين پڻ زناور سون،

ان مون ۾ منڪون جيوئي ڪئين هَزم نٿي۔

3 مئين ڪوئي عقل نٿي ليڏي،

مون نئھ پويتر هستي رئي ڪوئي زوڻ نٿي۔

4 ڪوڻ آڪاش مانھ سڙيو تو ان وڙي نيسو اوتريوھ؟

ڪيئنھ وائيرا نئھ آپري مونڪي ۾ پنڌ ڪريوھ؟

ڪيئنھ پوڙي نئھ ساڌر ۾ ٻونڌيوھ؟

ڪيئنھ ڌرتي را ڌنگ رو ڦينصلو ڪريوھ؟

جي تون نئھ ڪپر سئھ تون ھمپراو! اوتڻا رو نوم ڪي سئھ؟

اوتڻا را ڏيڪرا رو نوم ڪي سئھ؟

5 ايشور را ٻڌائي ٻول ھاو نجا سئھ۔

جيا اُوئون مانھ آسرو ڪرڻھ ايشور اُوئون رئي ڏي سئھ.

⁶ تُون اُوئا را وڃن ۾ ڪئين وڌارو مت ڪر!

ام نه تئھ جي اُو تُون نئھ ھاڪل ڪرڻھ ان تُون ڪوڙو تئھ.

⁷ او ايشور! هُون تَمون ٿي ٻي ٻول ڪونھ،

مارئھ مريا ٿي پيرھين تمي اُوئون نئھ موني ليو!

⁸ ازائي ان ڪوڙي واتون مُون ٿي پري تازو!

مُون نئھ نڪو ڳريپ ڪرو نڪو امير!

مُون نئھ رُوڳو مارئي روز رئي روئي ڏيو!

⁹ ام نه تئھ جي هُون ڌراپين پُولي زائون

ان ام ڪون: 'ڪُون پرميشور؟'

زون موٽاڳ ٿين سورئي ڪرون

ان آپرا ايشور را نوم رئي گهٽتائي ڪرون.

¹⁰ ڪيا پڻ نوڪر رئي اُوئا را ڏئي هومئي ڳلا مت ڪر!

ام نه تئھ جي اُو تُون نئھ پتئھ ان تُون نئھ سزا زڙئھ.

¹¹ ايوا پڻ اولاد سئھ جي آپرا ٻاپ نئھ پتئھ،

ان آپري مان هارو آئش نٿي مونڳتا.

¹² ايوي نسل پڻ سئھ جيا آپري نظر ۾ تون صاق سئھ،

پڻ اُو گهند ٿي پرال سئھ.

¹³ ايوي نسل پڻ سئھ جيون ري اونڪيون مڳرور سئھ،

ان اُو آپري نظر ۾ پيزون نئھ گهٽ هڙمئھ.

¹⁴ ايوا منڪ پڻ سئھ جيون را ڏونت تروٿارون،

ان ڏاڙهي سري سٺ،

اُو ڌرتي رون گريپ منڪون نٺ شيري نوڪوا ڪرڻ،

ان منڪون موئين ٿي موٽاڳون نٺ گيڙي زاوا ڪرڻ.

¹⁵ زروئي ري بي ڏيڪري سٺ.

جي رُوگو 'ڏٺ! ڏٺ!' پُوڪارڻ.

ترڻ چار سٺ جي ڪيڏي نٽي ڌراپتي ان ڪيڏي پس نٽي ڪيتي.

¹⁶ پٿار، وونزئي رو پيٽ، زمئي، جيئي پوئي ٿي نٽي ڌراپتي،

ان پاهي، جيئي ڪيڏي پس نٽي ڪيتي.

¹⁷ آڀرا ٻاپ رو هاهو ڪريا واري اونڪ نٺ،

ان آڀري مان ري شيڪومڻ نٺ گهٽ هَزميا واري اونڪ نٺ،

واڌي را هاڏا ئونڪون هڻشي،

ان گهڙڙ را بشيا اُوئا نٺ ڪائي زاشي.

¹⁸ ترڻ چار واتون ايوي سٺ،

جي مُون هارُو عجيب ان هَزم ٿي ٻاري سٺ.

¹⁹ آڪاش ۾ همڙي ڪم ڪرين وئھ؟

پٿر مانھ ھاپ ڪم ڪرين وئھ؟

سُمونڊ ۾ پيڙا ڪم ڪرين وئھ؟

ان آڏمي رو ڏوشي هارُو پريم ڪم ڪرين وئھ؟

²⁰ زناڪار ڏوشي رو رستو ايئا جيوو سٺ.

اُو ڪاڻھ ان آڀرو مونڊا لوئين ام ڪئھ:

‘مئين ڪوئي پوندو ڪو مني ڪريو.’

²¹ ترڻ چار سئو جيا ٿي ڌرتيءَ ڏڪھ پري،
ان اوتون نئو پرڏاشت نئي ڪرتي.

²² ڳلوم ٿي جيو پاڌشائي ڪرو لاڳھ،
ڳونڌا جيو نائوڪا نائوڪا کاڌا ٿي پيت پري،
²³ نيچ سوڪري ٿي جيا نئو آڌمي زڙھ،
ان نوڪروئي ٿين آڀري روئي رهي ماڳ لھ رهي.

²⁴ چار شينھون ڌرتي مانھ ابوي سئو،
جي نوني سئو پڻ الھائي ھڙمو سئو.

²⁵ ڪيڙي طاقت واري نئي،
توئي پڻ اُو اوناڙا ۾ شيئاڙا ھارو آڀرو کاڌو پيرو ڪرھ.

²⁶ ڏونگرون ۾ ربا وارو ھاھلو طاقت وارو نئي،
توئي پڻ ڏونگرون ۾ آڀرو گھر ٺاھو.

²⁷ ٽيڏون رو ڪوئي پاڌشا نئي،
توئي پڻ اُو ٽولو ناوين نيھرئھ.

²⁸ گھريلون نئو ھاٿون ٿي زھالي ھيڪھ،
توئي پڻ اُو پاڌشائي مولاتون ۾ رھ.

²⁹ ترڻ چار سئو جيون رو ويو نائوڪو سئو،
ان جيون رهي ھلئي شاندار سئو.

³⁰ شينھ سئو جيو جنگلي زناورون ۾ طاقتور سئو،

اُوٽا هُومو ڪوئي پڻ هونءُ اُو پاسو نٿي ورتو.

³¹ ڪُوكڙو سٺه جيو آڪڙ ٿي وئو. ان ٻاڪرو -

ان پادشا سٺه جيو آپري قوج پيڙو وئو.

³² جي تون ڳونڌائي ۾ مڳڙور تئو ان تئين پُونڌي رٿائون ڪريه،

تون تون پش ڪرين آپرا موندا مانھ هات راک پرو!

³³ ڪم تون دُوءَ ولويا ٿي مونڪن نيهرئو،

ان ناک مروڙيا ٿي لوئي،

هم رو هم ڪاوڙ ڏيورايا ٿي جهڳڙا تئو.

لموايل پادشا ري ڪيٽي

31 اي لموايل پادشا ري ڪيٽي سٺه، جي ايشور را پاها ٿي اُوٽا ري مان نئو زڙي، ان مان ٿي اُوٽا نئو زڙي.

² او مارا ڏيڪرا! مارا پيت را ڏيڪرا!

تُون مِنتون ٿي زڙيوھ. تُون نئو هُون ڪي ڪون؟

³ آپري طاقت ڏوشيون نئو مت ڏئو!

ڪم تون ايوا ڪوم ڪريا واڙا الهائي پادشا تپاه ٿي ڳيا.

⁴ او لموايل! اي پادشائون هارو نيڪ نٿي،

جي ڏارو پين مست ٿي زائو ان شراپي تئو.

⁵ ام نه تئو جي ڏارو پين قانون پولي زائو،

ان ڪياڪ ڳريپ رو نيا نيڪ نه ڪرئو.

⁶ ڏارو اُوٽا نئو پيئارو جيو مربا مانھ سٺه،

ان اُوٽا نئو پيئارو جيا رو من ڏڪي سٺه،

7 زم اُو پينَ آپري گريبي ويهاره پري،

ان آپري دوروون ننه وڙي ياد نه ڪرڻ.

8 جيون رهي ٻوليا رهي هيمنت نهي، اوتون هارو مونديو ڪول!

ان منڪون را نيا هارو وات ڪر!

9 آپرو مونديو هاسائي ٿي نيا ڪريا هارو ڪول!

گريبون ان موتاگون رو نيا ڪريا هارو وات ڪر!

هَرمو اشيتري

10 هَرمو اشيتري جيا ننه زڙهه، اُو ڪيوو پاڳواڙو سڻ!

اوتارو رو مول قيمتي هيرون ٿي پڻ وڌارڻ سڻ.

11 اوتا را آڏمي رو من اوتا مانه پروسو ڪرڻ،

ان اوتا را آڏمي را مال ملڳت ۾ ڪوت نئين ٿڻ.

12 اُو آپري پوري حياتي ۾ آپرا آڏمي ٿي پلائي ڪرشي،

اُو ڪيڏي پونڌائي نئين ڪرڻ.

13 اُو اُون ان شئي ڳوتڻ،

ان ڪشي ٿي آپري هاڻي ڪوم ڪرڻ.

14 اُو واپاري بيڙا را زم سڻ،

اُو شيتا شيتا ٿي آپرا گهر وازون هارو کاڌو لي آڻڻ.

15 اُو هوار رهي ويلئي اوتڻ،

آپرون گهر وازون هارو روتئي تيار ڪرڻ،

ان آپري ٻونيون ننه ڪوم وراوي ڏڻ.

16 اُو زوئي ويچارين ڪيتر ويساتو لڻ،

اُو آبرون هاتون ري ڪمائي ٿي انگُرون رو ٻاگھ واوڻھ۔

17 اُو آپري ڪٽر ڍاڍي ٻوندڻھ،

ان آپرا هات ڏاڍا ڪرڻھ۔

18 اُوئا نڻھ آپرا ڪاروپار را ڦاڻيڏا رڻي ڪٻر سڻھ،

رات رڻھ توڻڻھ اُوئا را گھر ۾ ڏيوو پڙڻھ ان اُو ڪوم ڪرڻھ۔

19 اُو آپرا هات ٿي ڏورڙو چڪڻھ،

ان آپرا هات ٿي چرڪو ڦيروڻھ۔

20 اُو آپرا هات گريٻون ھوما ڍگھيرڻھ،

ان اُو موٽاڳون رڻي مدت ڪرڻھ۔

21 زئيون ڀرڦ پڙڻھ تون اُوئا نڻھ ڪئين پيڪ نٿي،

ڪم تون اُوئا را گھر رون پاتيون رڻھ گرم لوگھڙا پيرل سڻھ۔

22 اُو آپرا گھر ھارُو ڳوڏڙي شيوڻھ،

اُو ھوتر ان مونگھام مونگھا لوگھڙا پيرڻھ۔

23 اُوئا را آڏمي رو شھر ۾ گھڻو مون ٿڻھ،

ان اُو مُلڪ ۾ موتون منڪون پيرو پنچائيت ۾ اُوڻڻھ ٻيھڻھ۔

24 اُو ھوتر رو لوگھڙو ناوين ويسڻھ،

ان ڪٽيون را پتا ناوين واپاريون نڻھ ويساتا ڏڻھ۔

25 مونَ ان طاقت اُوئا را وستر سڻھ،

آيا واڙا توڻا رڻي اُوئا نڻھ ڪئين ڦڪر نٿي۔

26 اُو عقل ٿي وات ڪرڻھ،

ان اُوئا را مونڍا مانھ ڏيا رڻي شيڪومڻ سڻھ۔

27 اُو آپري اڪائي رئي همپار ڪرڻ،

اُو سُستي رئي روئي نٿي کاتي.

28 اُوڻا را ٻار اُونين اُوڻا هارو آشيرواڌ مونگڻ،

اُوڻا رو آڏمي اُوڻا را وڪوڻ ام ڪرڻ:

29 ”هَرمو تون گهڻي ئي اشيترِي سڻ،

پڻ تون اُوئون ٻڌون ٿي جيتي ڳڻيھ.“

30 نائوڪا نيڻ ناڪ رُوگا نالا سڻ ان رُوپ ڪتم ٿينار سڻ،

پڻ وڪوڻ اُوڻا اشيترِي را تڻه جئي پرميشور رئي پيڪ راکڻھ.

31 اُوڻا نڻه اُوڻا ري مينت رو قل ڏيو!

ٻڌون هوما اُوڻا را وڪوڻ ڪرو!